

***INFORMACJA O STANIE
BEZPIECZEŃSTWA
SANITARNEGO POWIATU
PRZEMYSKIEGO
ZA 2022 ROK***

PRZEMYŚL, MARZEC 2023 ROK

WSTĘP

Państwowa Inspekcja Sanitarna działa na podstawie ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej została powołana w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed wpływem czynników szkodliwych lub uciążliwych, zapobiegania powstawaniu chorób zakaźnych i zawodowych.

Realizuje zadania z zakresu zdrowia publicznego poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami:

- higieny środowiska;
- higieny pracy w zakładach pracy;
- higieny procesów nauczania i wychowania;
- higieny wypoczynku i rekreacji;
- zdrowotnymi żywności, żywienia i produktów kosmetycznych;
- higieniczno – sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne.

Jednostki organizacyjne Państwowej Inspekcji Sanitarnej realizują wymienione zadania sprawując zapobiegawczy i bieżący nadzór sanitarny oraz prowadząc działalność zapobiegawczą i przeciwepidemiczną, a także oświatowo – zdrowotną, promującą zdrowie. W działalności kontrolnej Państwowej Inspekcji Sanitarnej wdrożono system jakości i ustalono jednolite procedury kontroli obiektów i urzędzeń, gwarantując uzyskanie wiarygodnych wyników kontroli, jak również skuteczną realizację zaplanowanych celów w obszarze ochrony zdrowia mieszkańców powiatu przemyskiego.

Ocenę stanu sanitarnego powiatu przemyskiego oraz sytuacji epidemiologicznej za rok 2022 opracowano na podstawie wyników przeprowadzonych kontroli, pobranych do badań laboratoryjnych próbek żywności i wody, a także na podstawie zgłoszeń chorób zakaźnych i zawodowych oraz przeprowadzonych wywiadów epidemiologicznych i ich analizy. Skala realnych i potencjalnych zagrożeń decydowała o tym, jakie zadania z zakresu zdrowia publicznego były przedmiotem systematycznego nadzoru i wynikających z nich działań kontrolnych i represyjnych. Od początku roku sprawozdawczego realizacja zadań statutowych odbywała się zgodnie z „Planem zasadniczych przedsięwzięć na rok 2022 r.” obejmującym główne kierunki działania, zasadnicze zamierzenia oraz harmonogramem nadzoru nad obiektami.

I. ZAGROŻENIA EPIDEMICZNE

W 2022 roku działalność przeciwepidemiczna Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Przemyślu była skoncentrowana na:

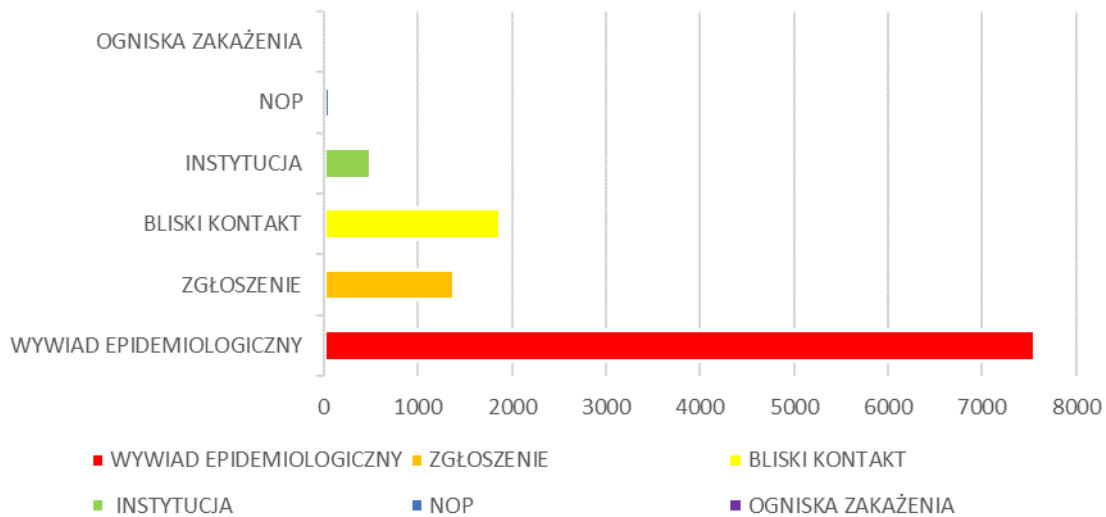
- nadzorze nad realizacją Programu Szczepień Ochronnych na podległym terenie i przechowywaniem szczepionek do przeprowadzania obowiązkowych szczepień ochronnych;
- realizacji działań związanych z zapobieganiem, zwalczaniem oraz minimalizowaniem skutków COVID-19;
- kontynuacji bieżącej działalności przeciwepidemicznej oraz nadzorze epidemiologicznym w zakresie zapobiegania, a także zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych wymienionych w ustawie z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi;
- nadzorze nad spełnieniem przez lekarzy, na podległym terenie, obowiązku zgłaszania organom Państwowej Inspekcji Sanitarnej niepożądanych odczynów poszczepiennych.

Początek roku 2022, podobnie jak rok poprzedni, zdominowany był trwającą na świecie pandemią COVID-19, wywołaną nowym koronawirusem SARS-CoV-2. Rozwiązywanie spraw związanych z zachorowaniami na Covid-19 odbywało się w **Systemie Ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej (SEPIS)**. Jest to rozwiązanie cyfrowe, służące do obsługi i rozwiązywania spraw w związku ze stanem epidemii i zapobiegania jej dalszemu rozprzestrzenianiu. Dnia 25 marca 2022 Rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, *nakazów* i *zakazów* w związku z wystąpieniem stanu zagrożenia epidemicznego, został zniesiony stan epidemii na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a wprowadzono stan zagrożenia epidemicznego.

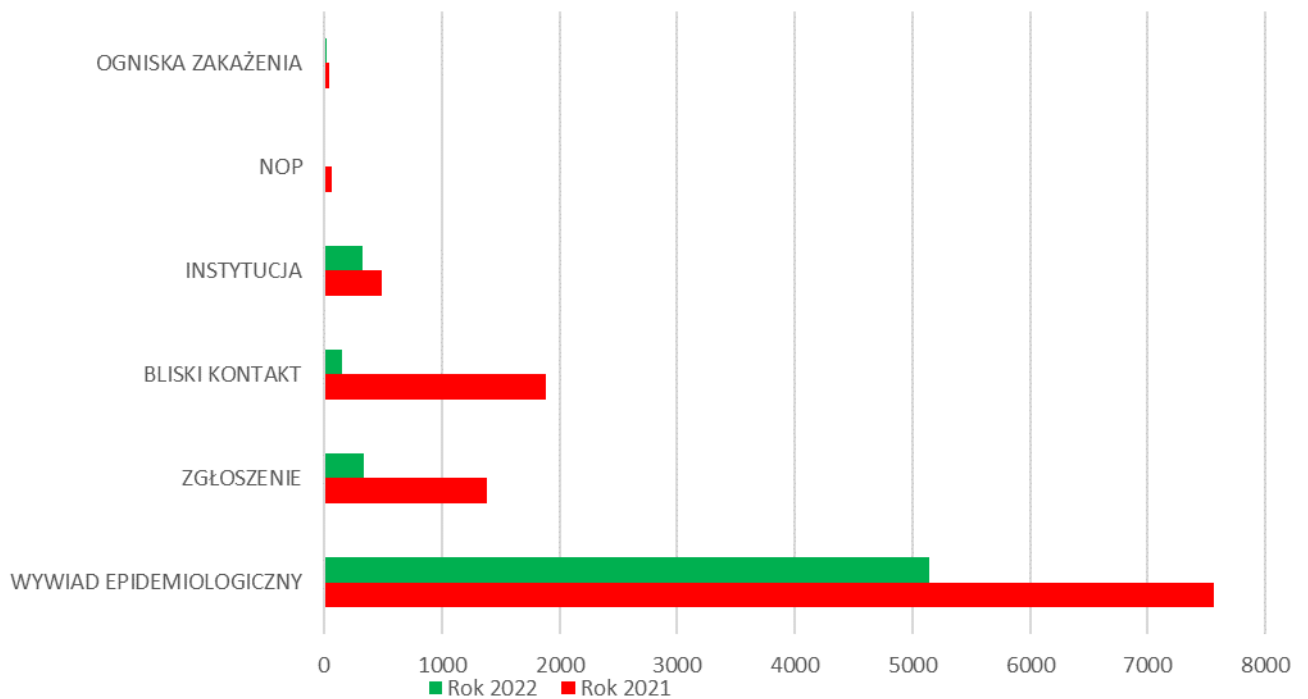
W roku 2022 w systemie SEPIS rozwiązano **5 951** spraw, przeprowadzono:

- 5139 – wywiadów epidemiologicznych w związku zakażeniem SARS-CoV-2,
- 332 – zgłoszenia (m.in. z centralnej infolinii +48 22 25 00 115 COVID-19) dotyczące kwarantanny,
- 152 – zgłoszenia dotyczące bliskiego kontaktu z osobą zakażoną,

- 328 – zgłoszeń typu INSTYTUCJA – za pośrednictwem których głównie szkoły, a także zakłady pracy zgłaszają osoby z kontaktu osób zakażonych do objęcia kwarantanną,
- 7 – zgłoszeń NOP – niepożądanych odczynów poszczepiennych
- 16 – ognisk zakażeń (w zakładach pracy, szkołach, DPS/ZOL, szpitalach).

Wykres 1. Działania podejmowane w obszarze nadzoru nad zakażeniami SARS-CoV-2

Wykres 2. Działania podejmowane w obszarze nadzoru nad zakażeniami SARS-CoV-2 w roku 2022 porównawczo do roku 2021

W roku 2022 wśród zakażeń wirusem SARS-CoV-2 dominował wariant Omicron. W ciągu roku odnotowano łącznie na terenie miasta Przemyśla i powiatu przemyskiego **5475** zakażeń – **4577** w I półroczu i **898** w II półroczu. W roku 2022 stwierdzono **82** zgony z powodu Covid-19,

II. DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA W ZWIĄZKU Z USTANOWIENIEM OKREŚLONYCH OGRANICZEŃ, NAKAZÓW I ZAKAZÓW

W roku 2022 prowadzone były działania kontrolne mające na celu nadzór nad przestrzeganiem nakazów i zakazów określonych w ROZPORZĄDZENIU RADY MINISTRÓW w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, *nakazów* i *zakazów* w związku z wystąpieniem stanu epidemii. przeprowadzono **223** kontrole, zostało nałożonych **12** mandatów za nieprzestrzeganie nakazu zakrywania ust i nosa.

III. DZIAŁANIA W OBSZARZE SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH

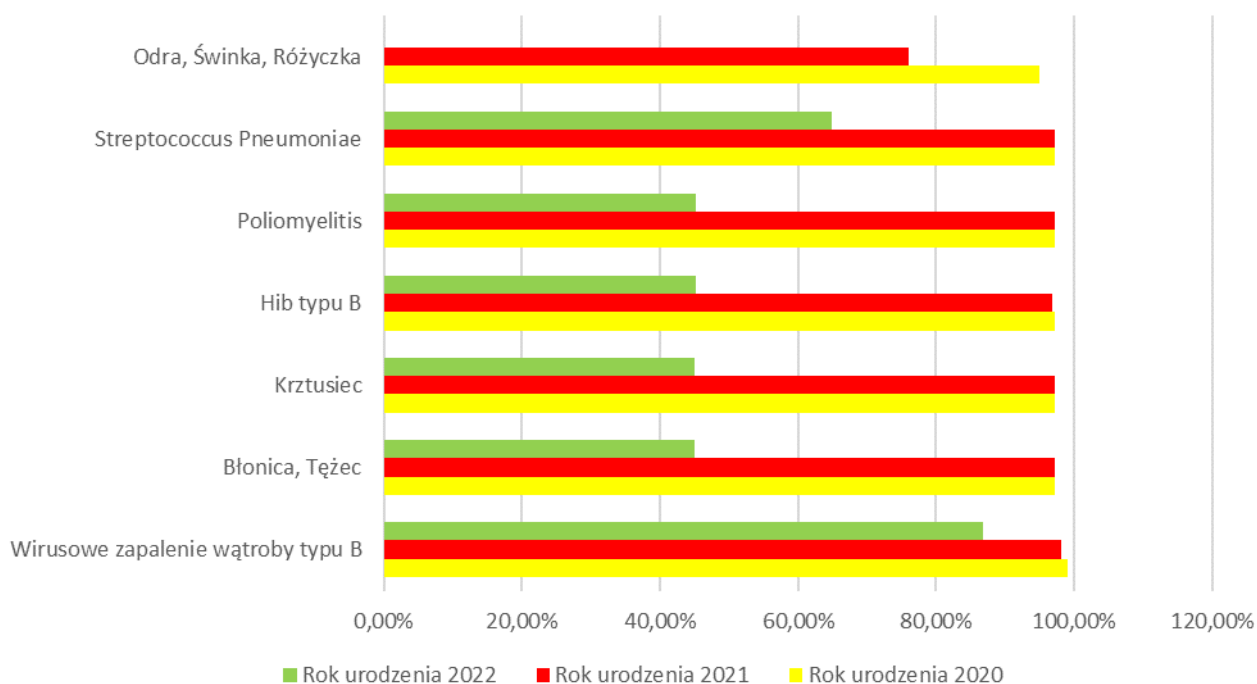
3.1. Stan uodpornienia dzieci powiatu przemyskiego w 2022

Obowiązkowe szczepienia ochronne w ramach Programu Szczepień Ochronnych są skuteczną i powszechnie społecznie akceptowalną metodą zapobiegania zachorowaniom na choroby zakaźne, zarówno w wymiarze zapobiegania zachorowaniom u osoby poddanej szczepieniom ochronnym (prewencji indywidualnej), jak również kształtowania odporności całej populacji na zachorowania (prewencji zbiorowej). Warunkiem osiągnięcia odporności w skali populacji jest wysoki odsetek zaszczepionych osób (zwykle odporność populacyjną osiąga się przy zaszczepieniu wysokiego odsetka populacji – tj. co najmniej ok 95%), co skutecznie zapobiega szerzeniu się zachorowań na choroby zakaźne populacji.

Tabela 1. Stan uodpornienia na terenie powiatu roczników objętych szczepieniem według Programu Szczepień Ochronnych

Stan zaszczepienia przeciwko:	Rok urodzenia 2020	Rok urodzenia 2021	Rok urodzenia 2022
Wirusowe zapalenie wątroby typu B	98,99%	98,14%	86,77%
Błonica, Tęžec	97,23%	97,15%	44,92%
Krztusiec	97,23%	97,15%	44,92%
Hib typu B	97,22%	96,86%	45,23 %
Poliomyelitis	97,23%	97,15%	45,23%
Streptococcus Pneumoniae	97,23%	97,15%	64,92%
Odra, Świnka, Różyczka	94,96%	76,07%	*

* dzieci w roczniku 2022 nie podlegają szczepieniom p/odrze, śwince, różyczce

Wykres 3. Stan uodpornienia dzieci urodzonych w latach 2020-2022

Niższa wartość procentowa wykonanych szczepień ochronnych u dzieci z rocznika 2022 wynika z faktu, że tylko dzieci urodzone w pierwszym półroczu mogą być zaszczepione podstawowo przeciwko wybranym jednostkom chorobowym, natomiast dzieci urodzone w drugim półroczu nie osiągają wymaganego wieku do wykonania szczepień ochronnych.

3.2. Niepożądane odczyny poszczepienne

Preparaty szczepionkowe, tak jak każdy preparat stosowany w medycynie mogą powodować objawy niepożądane. Wystąpienie niepożądanych objawów poszczepiennych (NOP) może wynikać z kilku czynników: samego preparatu, niewłaściwego sposobu podania, jak również stanu organizmu w momencie szczepienia oraz jego indywidualnych cech osobniczych. Większość ma łagodny przebieg i ustępuje w ciągu kilku dni. Zazwyczaj nie wymagają one interwencji lekarza i szczególnego leczenia. Poważne działania niepożądane po szczepieniach występują sporadycznie. Ponadto w przypadku wszystkich obecnie stosowanych szczepionek ryzyko wystąpienia poważnego Niepożądanego Odczynu Poszczepiennego jest wielokrotnie mniejsze niż ryzyko i konsekwencje wynikające z zachorowania na chorobę zakaźną, przed którą chroni szczepienie.

W roku 2022 do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Przemyślu zgłoszono **6** przypadków NOP z powiatu przemyskiego. Wszystkie zgłoszone Niepożądane Odczyny Poszczepienne zostały sklasyfikowane jako łagodne. W 2022r. nie zgłoszono żadnych Niepożądanych Odczynów Poszczepiennych po podaniu szczepionki przeciw COVID-19 z terenu powiatu przemyskiego.

3.3. Transport preparatów szczepionkowych, dystrybucja, zachowanie łańcucha chłodniczego

O skuteczności szczepienia decydują między innymi prawidłowe warunki transportu szczepionek i ich przechowywania. Ważne jest zapewnienie stałej temperatury w przedziale od +2°C do +8°C. Duże znaczenie dla prawidłowego przechowywania szczepionek ma także stan techniczny chłodni przeznaczonych do składowania szczepionek. Podległe PPIS w Przemyślu punkty szczepień wyposażone są w urządzenia chłodnicze zaopatrzone w

termometry oraz urządzenia zapewniające całodobowy bieżący monitoring temperatury z funkcją powiadomienia SMS w przypadku przekroczenia w/w progu bądź utraty zasilania.

W nadzorowanych **15** podmiotach zlokalizowanych na terenie powiatu przemyskiego, realizujących szczepienia ochronne u dzieci, młodzieży i osób dorosłych przeprowadzono łącznie **15** kontroli planowanych oraz **3** dodatkowe kontrole akcyjne na polecenie Głównego Inspektora Sanitarnego. W 2 placówkach wydano decyzje o ustaleniu opłaty za czynności wykonane przez PPIS w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami bądź wydanymi zaleceniami. W pozostałych punktach szczepień zostały wpisane uwagi i wnioski. W uwagach i wnioskach zalecono wykonanie zaplanowanych szczepień w poszczególnych rocznikach zgodnie z PSO, a także planem szczepień na dany rok.

3.4. Egzekucja szczepień

W ramach nadzoru nad szczepieniami prowadzone są postępowania administracyjne wobec rodziców/opiekunów prawnych uchylających się od obowiązku poddania dzieci szczepieniom ochronnym. W roku 2022 punkty szczepień znajdujące się na terenie powiatu przemyskiego zgłosiły **23** przypadki uchylania się od obowiązkowych szczepień ochronnych. Wszystkie zgłoszone osoby uchylające się od obowiązkowych szczepień ochronnych zostały poinformowane o korzyściach wynikających ze szczepień oraz o skutkach zdrowotnych i prawnych przy uchylaniu się od tego obowiązku. Każdorazowo prowadzone były tzw. „działania miękkie”, polegające na wezwaniu do Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Przemyślu uchylających się rodziców/opiekunów prawnych, korespondencji z rodzicami w celu zwiększenia ich świadomości na temat szczepień. W 2022 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Przemyślu wystosował : **20** wezwań do stawiennictwa w PSSE w Przemyślu, przeprowadzono **5** rozmów, wystosowano **20** wezwań do stawiennictwa w punkcie szczepień celem poddania dziecka obowiązkowym szczepieniom ochronnym, wystosowano **2** upomnienia zawierające wezwania do wykonania obowiązku szczepień z zagrożeniem skierowania sprawy na drogę egzekucji administracyjnej.

IV. SYTUACJA EPIDEMICZNA WYBRANYCH CHORÓB ZAKAŹNYCH

4.1. Wirusowe zapalenie wątroby typu B i C

W 2022 r. zanotowano na terenie powiatu przemyskiego **3** przypadki zachorowania na

Wirusowe Zapalenie Wątroby typu B Przewlekłe i 1 przypadek zachorowania na Wirusowe Zapalenie Wątroby typu C przewlekłe. Jak wynika z przeprowadzonych dochodzeń epidemiologicznych do zakażenia wirusami HBV i HCV mogło dojść wskutek zabiegów medycznych z przerwaniem ciągłości tkanek w tym zabiegów stomatologicznych, operacyjnych lub mniejszych zabiegów chirurgicznych wykonanych w ubiegłych latach życia.

4.2. HIV, AIDS

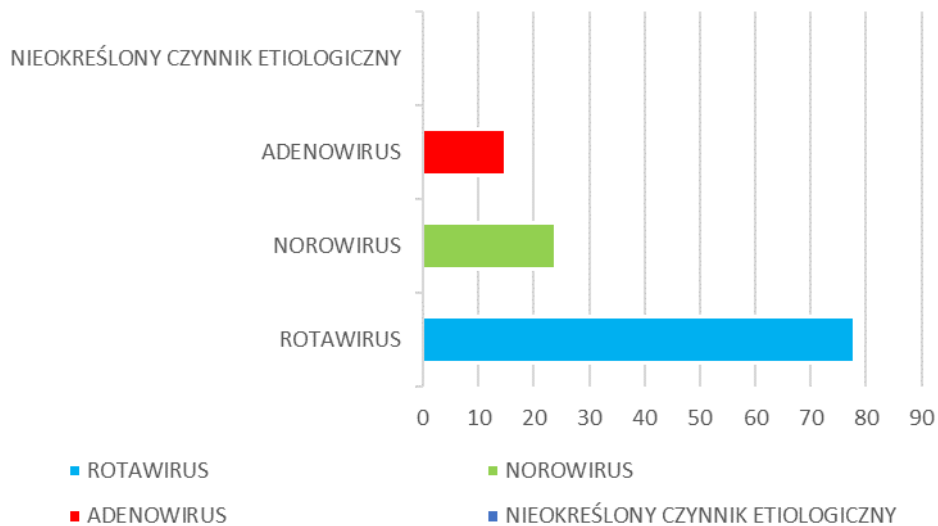
Zarejestrowano 1 przyp. zakażenia HIV, nie zanotowano zachorowania na AIDS.

4.3. Wirusowe zakażenia jelitowe - rotawirusy, adenowirusy, norowirusy

Na terenie powiatu przemyskiego na wirusowe zakażenia jelitowe zachorowało 137 osób, w tym 38 dzieci do lat 2. Większość osób chorych było hospitalizowanych. W 2022 r. zanotowano 78 przyp. zakażeń wywołanych przez rotawirusy, 24 przyp. zakażenia wywołanego przez norowirusy, 15 przypadków zakażeń wywołanych przez adenowirusy. Zakażenia jelitowe przenoszone są głównie drogą pokarmową, powodują wymioty i biegunki

Tabela 2. Wirusowe zakażenia jelitowe według czynnika etiologicznego.

Rok 2022	ROTAWIRUS	NOROWIRUS	ADENOWIRUS	NIEOKREŚLONY CZYNNIK ETIOLOGICZNY
LICZBA ZACHOROWAŃ	78	24	15	0

Wykres 4. Liczba zachorowań na wirusowe zakażenia jelitowe według czynnika etiologicznego w powiecie przemyskim w 2022 roku.

4.4. Inne bakteryjne zakażenia jelitowe

W roku 2022 na terenie powiatu przemyskiego stwierdzono **32** zachorowania na inne bakteryjne zakażenia jelitowe. Testy laboratoryjne potwierdziły bakterie z rodzaju *Campylobacter* *Jejuni/Coli*, *Clostridium Difficile*, *E.Coli*. Wszystkie zakażone osoby były hospitalizowane.

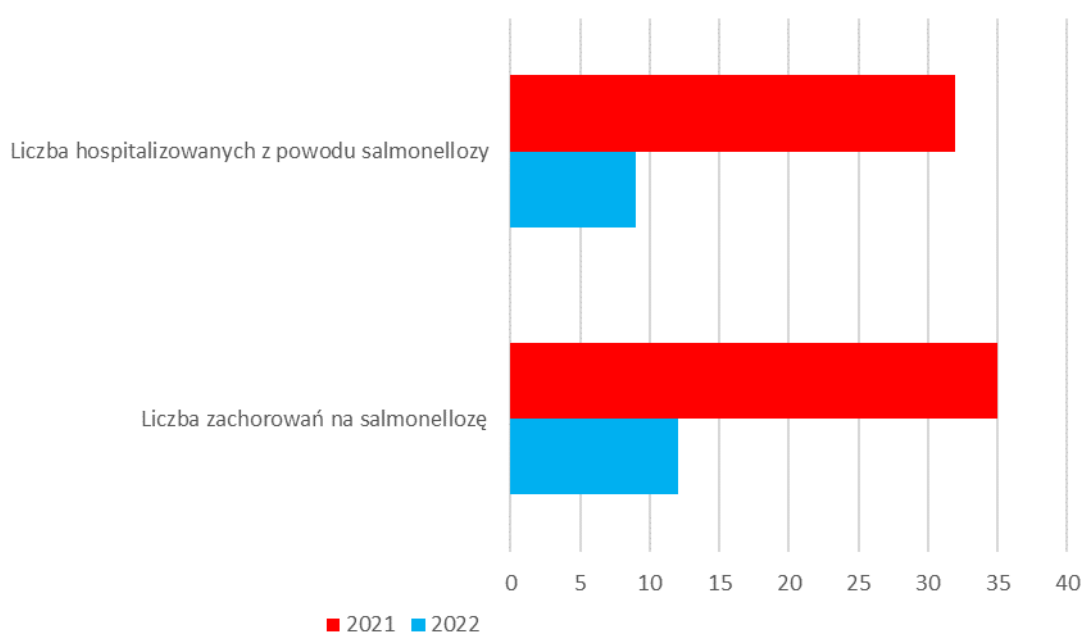
4.5. Salmonelloza

W 2022 roku stwierdzono 12 zachorowań na Salmonellozę w środowisku domowym.

Nie zanotowano ogniska zbiorowego zatrucia pokarmowego wywołanego Salmonellą.

Tabela 3. Liczba zachorowań i hospitalizacji z powodu salmonellozy porównawczo w latach 2021 i 2022 w powiecie przemyskim.

Rok	Liczba zachorowań na salmonellozę	Liczba hospitalizowanych z powodu salmonellozy
2021	35	32
2022	12	9

Wykres 5. Liczba osób hospitalizowanych w stosunku do liczby zachorowań na salmonellozę na terenie powiatu przemyskiego w latach 2021-2022.

4.6. Wirusowe zapalenie wątroby typu A

Nie zanotowano zachorowań w 2022 roku na terenie powiatu przemyskiego

4.7. Listerioza, Zatrucie Jadem Kielbasianym

Nie zanotowano zachorowań w roku 2022.

4.8. Odra, Różyczka, Polio

Na terenie powiatu przemyskiego nie zanotowano zachorowań na odrę, różyczkę i poliomyelitis 2022 .

4.9. Borelioza z Lyme

W roku 2022 Wykazano **24** potwierdzone przypadki zachorowań na boreliozę, przeważająca liczba chorych to osoby z grupy ryzyka: działkowcy, rolnicy, leśnicy, osoby pracujące w lasach.

4.10. Gruźlica

W powiecie przemyskim w roku 2022 w porównaniu z rokiem 2021 nastąpił wzrost zachorowań na gruźlicę. Zarejestrowano ogółem **13** zachorowań na gruźlicę w roku 2022. W roku 2021 potwierdzono 7 zachorowań na gruźlicę . Wydano 1 decyzję administracyjną nakazującą niezwłoczne poddanie się hospitalizacji dla osoby uchylającej się od obowiązku leczenia. W związku z zachorowaniem na gruźlicę płuc pacjenta Wojewódzkiego Podkarpackiego Szpitala Psychiatrycznego im. prof. Eugeniusza Brzezickiego w Żurawicy, nadzorem epidemiologicznym objęto 4 pracowników szpitala 15 pacjentów oraz 1 osobę z kontaktu domowego. Ogółem w roku 2022 w powiecie przemyskim nadzorem objęto 45 osób ze styczności z chorym na gruźlicę płuc w okresie prątkowania. Nie odnotowano zachorowań u dzieci oraz zgonów z powodu gruźlicy .

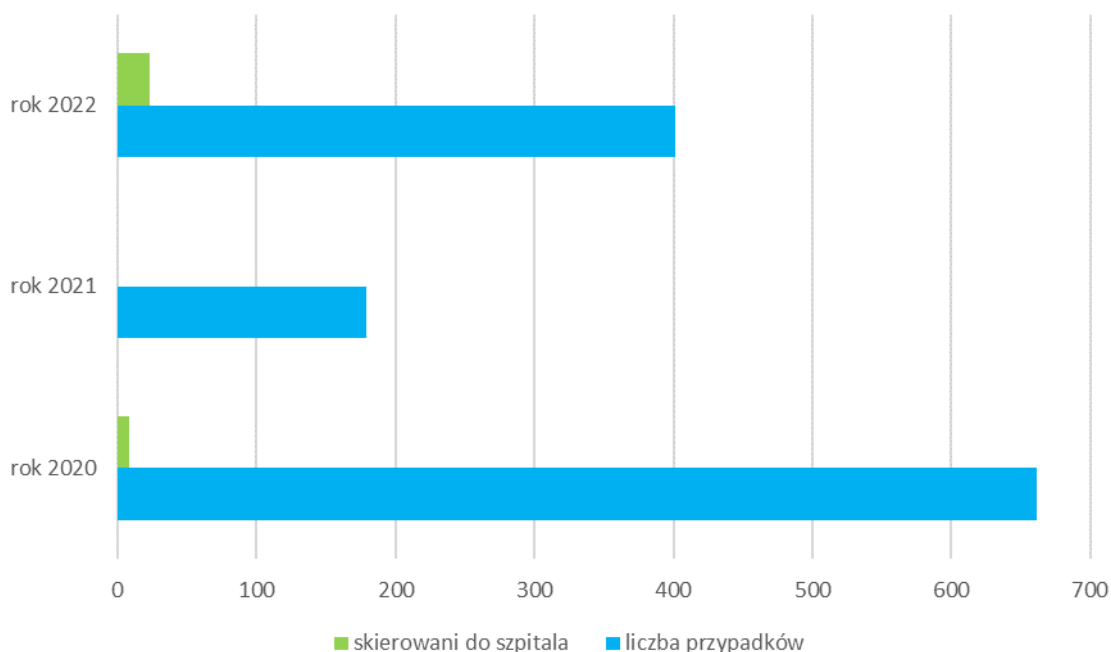
4.11. Grypa

W 2022 r. w powiecie przemyskim zarejestrowano **401** zachorowań na grypę, zapadalność wyniosła 577,8 na 100 tys. ludności. W porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano wzrost zachorowań o 123 %, ponad połowa wszystkich zachorowań to osoby w wieku od 15 do 64

lat. Zakażenia wirusem grypy potwierdzono badaniami laboratoryjnymi u **24** osób. W badanych próbkach potwierdzono materiał genetyczny wirusa grypy **AH1i AH3** . Zapobieganiu zachorowaniom na grypę kluczową rolę odgrywają coroczne szczepienia ochronne przeciw grypie. Na terenie powiatu w 20202 roku przeciw grypie zaszczepiło się **1028** osób, to jest **1,5% mieszkańców powiatu**, z tego wynika, że odsetek osób szczepiących się przeciwko grypie utrzymuje się na niskim poziomie. Najliczniej szczepiącą się grupą są osoby powyżej 15 roku życia.

Tabela 4. Liczba zachorowań i podejrzeń zachorowań, zapadalność na grypę oraz liczba osób skierowanych do szpitala w latach 2020 – 2022.

Rok	liczba przypadków	zapadalność	skierowani do szpitala
2020	662	893,6	8
2021	179	242,2	0
2022	401	577,8	23

Wykres 6. Liczba hospitalizacji w stosunku do zachorowań na grypę w latach 2020 – 2022 w powiecie przemyskim.

V. STAN SANITARNY PODMIOTÓW LECZNICZYCH

5.1. Działalność lecznicza realizowana przez podmioty lecznicze udzielające całodobowych i stacjonarnych świadczeń zdrowotnych

Działalność organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej skupiona była na realizacji działań w zakresie zwalczania chorób zakaźnych, oraz kontroli podmiotów wykonujących działalność leczniczą. W roku 2022 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny sprawował nadzór nad warunkami higieniczno-sanitarnymi, jakie powinny spełniać pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne w 111 placówkach na terenie powiatu przemyskiego, w tym w 2 placówkach lecznictwa zamkniętego.

Celem prowadzonych działań była ochrona zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

Na ocenę warunków higieniczno-sanitarnych placówek wpływały:

- stwierdzony stan techniczny pomieszczeń i urządzeń,
- warunki zaopatrzenia w wodę, stan instalacji i urządzeń wodociągowych,
- sposób prowadzenia gospodarki odpadami medycznymi i komunalnymi,
- postępowanie z czystą i brudną bielizną,
- postępowanie ze zwłokami osób zmarłych w placówkach całodobowego udzielania świadczeń zdrowotnych.

Wśród placówek lecznictwa zamkniętego na terenie powiatu przemyskiego w roku 2022 skontrolowano:

- Wojewódzki Szpital Psychiatryczny im. Eugeniusza Brzezickiego w Żurawicy,
- Niepubliczny Zakład Opiekuńczo – Leczniczy „ZACISZE” Winne Podbukowina.

Zakres kontroli obejmował przestrzeganie wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą, odpowiednio do zakresu udzielanych świadczeń zdrowotnych, kontrola realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych, kontrola przestrzegania przepisów dotyczących

monitorowania zakażeń szpitalnych i czynników alarmowych, kontrola postępowania z odpadami komunalnymi, bielizną szpitalną, gospodarki wodno-ściekowej, monitoringu wentylacji oraz kontrola przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne środowiska pracy, kontrola przestrzegania przepisów dot. przygotowywania, przechowywania i podawania leków cytostatycznych oraz substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy.

W roku 2022 w Wojewódzkim Podkarpackim Szpitalu Psychiatrycznym w Żurawicy przeprowadzono ogółem 3 kontrole sanitarne. Wojewódzki Podkarpacki Szpital Psychiatryczny w Żurawicy w roku 2022 zobowiązany był Decyzją Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Przemyślu, w trakcie kontroli sprawdzającej stwierdzono wykonanie nakazów decyzji poprzez zapewnienie powierzchni odmalowanych, gładkich, zmywalnych, umożliwiających dezynfekcję - w Oddziale Psychiatrycznym Ogólnym II oraz - w Oddziale Terapii Uzależnień od Alkoholu.

Podczas kontroli przestrzegania rozprzestrzeniania się zakażeń SARS-CoV-2 przeprowadzonej w 2022 r. w Wojewódzkim Podkarpackim Szpitalu Psychiatrycznym w Żurawicy podjęto następujące działania:

- przed przyjęciem do szpitala każdy pacjent trafiał na izbę przyjęć, przeprowadzany był wywiad ogólny i pod kątem Covid-19;
- testowanie w kierunku SARS-CoV-2 odbywało się tylko na zlecenie lekarskie (ze wskazań lekarskich), u pacjentów podejrzanych lub z objawami choroby;
- każdy pacjent przy przyjęciu miał zakładaną” kartę izolacji” – w oddziale szpitalnym pacjent umieszczany był w Sali obserwacji jednoosobowej lub w sali kohortacji z osobnym dostępem do sanitariatów - obserwacja pacjenta trwała 3 dni (obserwacja pod kątem wystąpienia objawów);
- w celu ograniczenia rozprzestrzeniania się wirusa SARS CoV-2, na oddziałach stosowane było pełne zabezpieczenie w środki ochrony osobistej przez personel - w zależności od oceny ryzyka są używane maseczki FFP-2, FFP-3, (rękawiczki, fartuchy, kombinezony, przyłbice ochronne na twarz, gogle, czepki, buty ochronne);

- personel pracujący na oddziałach covidowych miał na bieżąco możliwość wykonania testów w kierunku SARS-CoV-2 oraz pracował na obowiązujących procedurach dotyczących zapobiegania szerzeniu się zakażeń SARS-CoV-2.

W Wojewódzkim Podkarpackim Szpitalu w Żurawicy w przypadku wystąpienia zakażeń SARS- CoV-2 w oddziale wydzielane były izolatki, sale do kohortacji oraz personel zabezpieczony w dodatkowe środki ochrony osobistej.

Bielizna pacjenta w trybie normalnym z oddziału była usuwana 3 x tygodniowo, w przypadku potwierdzonych COVID-19 pakowana do worka rozpuszczalnego, czerwonego i bawełnianego – opisana jako bielizna skażona.

Odpady medyczne wytwarzane w oddziałach, gromadzone w czerwonych workach, transport wewnętrzny odpadów medycznych odbywał się w sposób uniemożliwiający narażenie na bezpośredni kontakt z tymi odpadami. Usuwanie odpadów odbywało się 3 x w tygodniu lub w razie potrzeby przez wyznaczonych do tego pracowników.

W Szpitalu są opracowane i stosowane procedury higieniczne. W kontrolowanym obiekcie prowadzona była systematycznie kontrola wewnętrzna z zakresu podejmowania działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych.

W ramach nadzoru nad zakażeniami szpitalnymi w Wojewódzkim Podkarpackim Szpitalu Psychiatrycznym w Żurawicy działa Zespół Kontroli Zakażeń Szpitalnych i Komitet kontroli Zakażeń Szpitalnych. W związku z sytuacją epidemiologiczną związaną z transmisją koronawirusa SARS CoV-2 podjęto szereg działań mających na celu ograniczenie wystąpienia zakażeń szpitalnych:

- opracowano i zaktualizowano system zapobiegania i zwalczania zakażeń szpitalnych,
- prowadzono kontrolę wewnętrzną, uzyskane wyniki i wnioski przedstawiono kierownikowi szpitala i komitetowi do spraw zwalczania zakażeń szpitalnych,
- prowadzono szkolenia personelu w zakresie kontroli zakażeń,
- prowadzono ocenę ryzyka występowania zakażeń związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych.

W roku 2022 do Powiatowej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej w Przemyślu - Zespół do Spraw Zwalczania Zakażeń Szpitalnych Wojewódzkiego Szpitala Psychiatrycznego w

Żurawicy zgłosił 6 ognisk epidemicznych o etiologii wirusowej gdzie czynnikiem chorobotwórczym był wirus SARS-CoV-2. W ogniskach epidemicznych zakażeniu uległo 74 pacjentów, co zostało potwierdzone badaniami laboratoryjnymi. Część z nich to pacjenci bezobjawowi wykryci podczas badań przesiewowych, nie odnotowano zachorowań wśród osób z personelu powiązanych z wystąpieniem ognisk w oddziałach szpitalnych.

Działania podejmowane w ogniskach szpitalnych:

- codzienne monitorowanie sytuacji epidemiologicznej w zakresie występowania objawów infekcji,
- kwarantanna i kohortacja osób z kontaktu z zakażonymi,
- wzmożony reżim sanitarny w oddziałach szpitalnych,
- wprowadzenie i aktualizacja procedur związanych z zapobieganiem epidemii w placówce,
- szkolenia personelu z zakresu obowiązujących procedur higienicznych,
- szkolenia z zakresu stosowania środków ochrony indywidualnej oraz innych szkoleń dotyczących sytuacji epidemiologicznej,
- testowanie przesiewowe nowoprzyjętych pacjentów, obserwacja nowoprzyjętych pacjentów,
- organizowanie i realizowanie szczepień ochronnych przeciwko Covid 19 wśród personelu medycznego i pacjentów szpitala psychiatrycznego i zol-u,
- rozmieszczanie informacji edukacyjnych odnośnie przeciwdziałania epidemii w obrębie całej placówki,
- utrzymanie stosowania profesjonalnych preparatów dezynfekcyjnych do utrzymania higieny szpitalnej,
- wprowadzenie całkowitego zakazu odwiedzin pacjentów.

W Niepublicznym Zakładzie Opiekuńczo-Lecznym „Zacisze” Winne Podbukowina przeprowadzono kontrolę z zakresu przestrzegania przepisów sanitarno-higienicznych, postępowanie z odpadami medycznymi, postępowanie z bielizną pościelową oraz w zakresie sterylizacji, dezynfekcji, przestrzegania obowiązujących procedur higienicznych, prowadzenia kontroli wewnętrznej w kontrolowanym obiekcie. Nieprawidłowości w stanie sanitarno-higienicznym nie stwierdzono.

W skontrolowanych placówkach w roku 2022 nie były wydawane decyzje administracyjne.

5.2. Działalność lecznicza realizowana przez podmioty lecznicze udzielające ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych

W roku 2022 na terenie powiatu przemyskiego skontrolowano 11 NZOZ-ów, 8 gabinetów specjalistycznej praktyki lekarskiej, 15 punktów szczepień, 1 Zakład Opiekuńczo-Leczniczy.

Zakres kontroli nadzorowanych obiektów obejmował przestrzeganie wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą, odpowiednio do zakresu udzielanych świadczeń zdrowotnych, kontrola realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych (w zakresie sterylizacji, dezynfekcji, przestrzegania obowiązujących procedur higienicznych, prowadzenia kontroli wewnętrznej), gospodarka odpadami medycznymi i komunalnymi.

Skontrolowane podmioty wykonujące działalność leczniczą zaopatrywane są wodę głównie z wodociągów sieciowych, pozostających pod stałym nadzorem służb sanitarnych. Zaopatrzenie w ciepłą wodę zapewnione jest z miejscowych sieci komunalnych, własnych kotłowni lub elektrycznych podgrzewaczy. Punkty wodne wyposażone są w dozowniki na mydło oraz środek do dezynfekcji rąk, podajniki na ręcznik papierowy.

Podmioty lecznicze prowadzące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne posiadają umowy na odbiór odpadów medycznych zawarte z wyspecjalizowanymi firmami posiadającymi stosowne zezwolenia na transport i unieszkodliwianie odpadów. Odpady medyczne magazynowane są w przeznaczonych do tego celu przenośnych urządzeniach chłodniczych. Segregacja odpadów odbywa się w miejscu wytwarzania do oznakowanych pojemników lub worków. Podczas kontroli w 1 podmiocie stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły: zapewnienia prawidłowego postępowania z odpadami medycznymi odnośnie wstępnego magazynowania i przechowywania odpadów medycznych w odpowiedniej temperaturze.

Zakłady opieki zdrowotnej lecznictwa otwartego posiadają w większości opracowane procedury postępowania w obszarze zapobiegania szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych m.in. dotyczące dezynfekcji i sterylizacji sprzętu i powierzchni, postępowania z czystą i brudną bielizną, postępowania z odpadami medycznymi. W każdym zakładzie opieki zdrowotnej lecznictwa otwartego bielizna czysta i brudna przechowywana jest w wydzielonych miejscach z rozdziałem na bieliznę czystą i brudną. Bielizna prana jest we własnym zakresie lub w pralni z zachowaną barierą higieniczną. W 1 obiekcie

nieprawidłowości dotyczyły uaktualnienia procedur higienicznych dotyczących postępowania z odpadami medycznymi oraz postępowania z narzędziami wielokrotnego użytku.

W obiektach, w których prowadzone są zabiegi sterylizacyjne prowadzona jest bieżąca kontrola skuteczności procesów sterylizacyjnych. Warunki mycia i dezynfekcji, przechowywania sprzętu wielokrotnego użytku oceniono pozytywnie. Sprzęt i materiały sterylne posiadały aktualny termin ważności i przechowywane były w wyznaczonych do tego celu zamykanych szufladach lub szafach. Roztwory robocze środków dezynfekcyjnych przygotowywane były na bieżąco przez personel, przechowywane w pojemnikach zaopatrzonych w sito pod przykryciem. Podczas kontroli stwierdzono właściwy dobór środków dezynfekcyjnych, stężenia oraz sposobu dezynfekcji. Stwierdzone naruszenia dotyczyły między innymi: braku aktualnego przeglądu sterylizatora, zapewnienia wanny do dezynfekcji narzędzi zamykanej z sitem, przechowywania przeterminowanych pakietów zawierających materiał sterylny oraz nieprawidłowości w prowadzeniu kontroli procesów sterylizacji (fizycznej, chemicznej, biologicznej). Nieprawidłowości ujęto w decyzjach pokontrolnych i zaleceniach.

Stan sanitarny i porządkowy obiektów tej kategorii w zdecydowanej większości był dobry. Utrzymanie porządku w podmiotach prowadzone jest przez przeszkolonych pracowników lub osoby sprzątające zatrudnione przez podmioty lecznicze.

VI. JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA PRZEZ LUDZI

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Przemysłu sprawuje nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na podstawie krajowych aktów prawnych o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz na podstawie ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków. Jakość wody przeznaczonej do spożycia powinna odpowiadać wymaganiom określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 11 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Producenci wody prowadzili badania jakości wody na podstawie uzgodnionych z organami Państwowej Inspekcji Sanitarnej harmonogramów pobierania próbek wody. Sprawozdania z powyższych badań były na bieżąco przekazywane tutaj. Inspektorowi, który weryfikował terminowość ich przekazywania oraz analizował wyniki badań i określał przydatność wody do spożycia.

6.1. Ocena jakości wody dostarczanej przez wodociągi

Na terenie powiatu funkcjonuje **13** wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę o wydajności $\leq 100 \text{ m}^3/\text{dobę}$. Są to wodociągi: w Żurawicy PKP, w Olszanach, w Olszanach II, w Sierakościach, w Rybotyczach, w Młodowicach, w Wybrzeżu, w Birczy, w Nienadowej, w Łodzince, w Kotowie oraz wodociąg własny Wojewódzkiego Podkarpackiego Szpitala Psychiatrycznego w Żurawicy. We wszystkich wodociągach woda odpowiadała wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Pobór próbek wody został przeprowadzony zgodnie z Harmonogramem Poboru Próbek Wody na 2022r.

W tej grupie wodociągów w 2022 r. pobrano do analizy laboratoryjnej **14** próbek wody z nadzoru sanitarnego, **25** próbek wody w ramach kontroli wewnętrznej przedsiębiorstwa (parametry gr A) i **6** próbek w ramach kontroli wewnętrznej przedsiębiorstwa (parametry gr B). Wszystkie urządzenia wodne zostały skontrolowane. Wystosowano **1** decyzje nakazową na poprawę stanu technicznego Stacji Uzdatniania Wody wodociągu PKP Żurawica. Na terenie powiatu funkcjonują również wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę o wydajności $100-1000 \text{ m}^3/\text{dobę}$. Jest ich 7 a są to wodociągi: w Nizinach, w Orzechowcach, Olszynie, Torkach, w Wyszatycach, w Orłach i w Stubnie.

W tej grupie wodociągów skontrolowano wszystkie urządzenia wodne, pobrano do analizy laboratoryjnej **28** próbek wody w ramach nadzoru sanitarnego oraz **28** próbek wody w ramach kontroli wewnętrznej przedsiębiorstwa (parametry gr A) oraz **7** próbek wody w ramach kontroli wewnętrznej przedsiębiorstwa (parametry gr B). Wystosowano jedną decyzje warunkową z uwagi na chwilowe przekroczenie mętności wody z wodociągu Torki. Każdorazowo po stwierdzeniu, że jakość wody uległa zmianie i odbiega od norm krajowych, opracowuje się komunikaty o jakości wody i zasadach jej użytkowania. Komunikaty rozpowszechniane są przez właściwego wójta/burmistrza oraz umieszczane są na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarnej - Epidemiologicznej w Przemyślu.

Tabela 5. Struktura wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę na terenie powiatu przemyskiego w 2022 r.

Produkcja wody [m ³ / d]	Liczba urządzeń dostarczających wodę		Liczba ludności zaopatrywanej w wodę [tys.]	
	łącznie	Odpowiadającą wymaganiom	łącznie	Odpowiadającą wymaganiom
≤ 100	13	13	8	8
101 – 1 000	7	7	21	21

Tabela 6. Liczba przekroczeń parametrów fizyko-chemicznych w wodociągach o produkcji wody o wydajności 100 m³/d – 1000 m³/d w 2022 r.

Przekroczone parametry/ produkcja [m ³ / d]	Mętność
100 m ³ /d – 1000 m ³ /d	1

W związku z zagrożeniami, jakie niesie za sobą występowanie bakterii z rodzaju *Legionella* w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi, rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 11 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi określiło grupę podmiotów, które powinny odpowiadać w/w przepisom. Badania ciepłej wody w kierunku występowania bakterii z rodzaju *Legionella* sp. wykonywane są w podmiotach prowadzących działalność leczniczą stacjonarne i całodobowo oraz na zlecenie w budynkach mieszkalnych oraz użyteczności publicznej w których ,w trakcie ich użytkowania wody wytwarzany jest aerozol wodno-powietrzny .

W 2022 r. pobrano do badań laboratoryjnych **6** próbek wody z instalacji ciepłej wody Wojewódzkiego Podkarpackiego Szpitala Psychiatrycznego im. prof. E. Brzeźckiego w Żurawicy oraz **2** próbki z Niepublicznego Zakładu Opiekuńczo – Leczniczego w Winne Podbukowina. Z uwagi na wysokie skażenie instalacji ciepłej wody w Niepublicznym Zakładzie Opiekuńczo – Leczniczym w Winne Podbukowina bakteriami *Legionella* PPIS w

Przemysłu wydał decyzję nakazową mającą na celu doprowadzenie jakości wody zgodnej z przepisami.

6.2. Pływalnie

Na terenie powiatu przemyskiego w roku 2022 funkcjonowała 1 pływalnia.

W celu zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego użytkownikom pływalni poprzez prawidłową jakość wody właściciel obiektu zobowiązany jest do prowadzenia kontroli wewnętrznej na podstawie wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach. Badania jakości wody w ramach kontroli wewnętrznej prowadzone były zgodnie z zatwierdzonym harmonogramem. Do badania pobrano w ramach kontroli wewnętrznej 26 próbek wody i z nadzoru sanitarnego 3 próbki. Na koniec 2022r wydano roczną ocenę jakości wody.

6.3. Kąpieliska i miejsca okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli

W 2022 w powiecie przemyskim pod nadzorem PPIS w Przemysłu znajdowało się 1 zorganizowane kąpielisko w o nazwie „Plaża Ostrów” w Ostrowie którego właścicielem jest prywatna osoba .

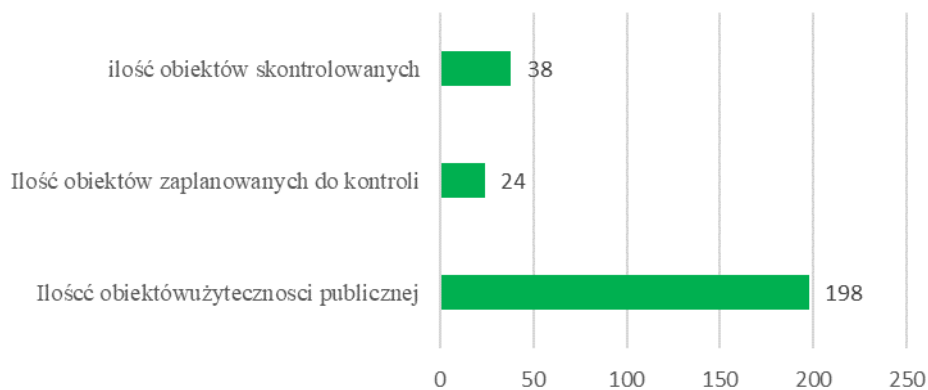
Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli (t.j. Dz.U. poz.255) przed rozpoczęciem sezonu pobrano z nadzoru sanitarnego 1 próbkę wody która nie uległa zakwestionowaniu. W trakcie trwania sezonu letniego pobrano próby wody zgodnie z zatwierdzonym harmonogramem poboru próbek wody.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Przemysłu w oparciu o wyniki badań laboratoryjnych próbek wody pobranych w ramach kontroli wewnętrznej prowadzonej przez właściciela obiektu wydał 5 ocen jakości wody stwierdzające przydatność wody do kąpieli.

VII. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

W ewidencji PSSE w Przemysłu w powiecie przemyskim znajdowało się 198 obiektów użyteczności publicznej. Na zaplanowanych 24 kontroli obiektów komunalnych,

skontrolowano 38. Pobrano w ramach nadzoru sanitarnego 42 próbki wody, które nie uległy zakwestionowaniu.

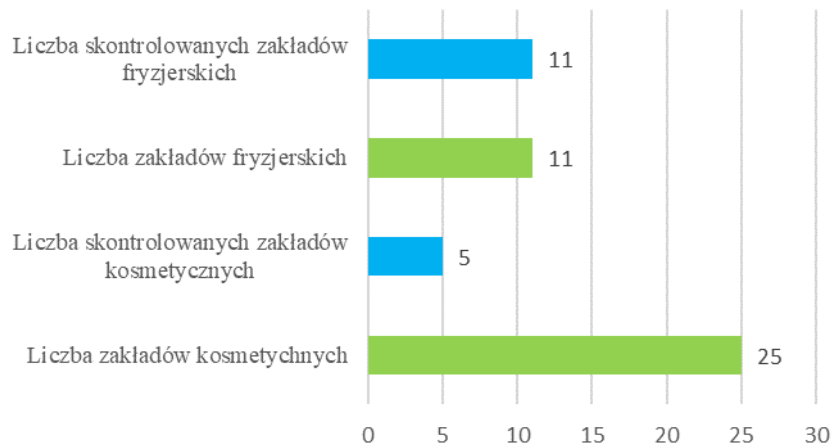

Wykres 7. Liczba obiektów użyteczności publicznej zaplanowanych i skontrolowanych w roku 2022 r.

7.1. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej oraz świadczące łącznie powyższe usługi.

Pod nadzorem tut. Stacji w powiecie przemyskim znajduje się **25** zakładów fryzjerskich i **11** zakładów kosmetycznych .

W w/w obiektach przeprowadzono 16 kontroli sanitarnych Ze względu na niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny i nieprzestrzeganie procedur w tym zakresie ukarano 2 osoby mandatami karnymi. Celem poprawy istniejącego stanu wydano 2 decyzje administracyjne oraz 2 decyzje opłatowe.

Wykres 8. Liczba zakładów fryzjerskich i kosmetycznych w 2022 r.

7.2. Obiekty hotelarskie – hotele, motele, pensjonaty, kempingi, domy wycieczkowe, schroniska młodzieżowe, pensjonaty, pola biwakowe i inne obiekty w których świadczone są usługi hotelarskie.

Na terenie powiatu przemyskiego pod nadzorem Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Przemyślu znajdują się **3** hotele, **2** pensjonaty, **59** i obiektów, w których świadczone są usługi hotelarskie (agroturystyka). Przeprowadzono 5 kontroli w hotelach i pensjonatach. Podstawowymi elementami uwzględnianymi podczas kontroli sanitarnych były gospodarka wodno-ściekowa, postępowanie z odpadami komunalnymi, stan sanitarno-techniczny obiektu, postępowanie z bielizną czystą i brudną. Nieprawidłowości stwierdzono w 2 obiektach. Wydano zalecenia pokontrolne.

7.3. Domy pomocy społecznej, placówki zapewniające całodobową opiekę, noclegownie i domy dla bezdomnych, inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej.

Pod nadzorem tut. Inspektora na terenie powiatu przemyskiego znajduje się: Dom Pomocy Społecznej w Huwnikach i Niepubliczny Zakład Opiekuńczo – Leczniczym w Winie Podbukowina. Przeprowadzone 2 kontrole nie wykazały nieprawidłowości.

Zakres kontroli obejmował ocenę stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń, postępowanie z odpadami medycznymi, postępowanie z bielizną pościelową, przestrzeganie zakazu palenia tytoniu.

7.4. Dworce autobusowe, dworce i stacje kolejowe, środki transportu.

Pod nadzorem Powiatowego Inspektora Sanitarnego w powiecie przemyskim znajdują się: dworzec autobusowy w Dubiecku oraz stacja PKP Żurawica. Obiekty w tej grupie zostały ocenione pozytywnie.

Skontrolowano również 2 środki transportu do przewozu zwłok i szczątków ludzkich należących do zakładów pogrzebowych w Dubiecku i Medyce. Środki transportu służące do przewozu zwłok i szczątków ludzkich należące do zakładów pogrzebowych posiadają właściwy stan sanitarno-techniczny. Zakłady pogrzebowe posiadają i stosują procedury higieniczne w tym zakresie.

7.5. Cmentarze i domy pogrzebowe.

W ewidencji na terenie powiatu przemyskiego znajduje się 84 cmentarze komunalnych. W okresie sprawozdawczym cmentarze gminne były kontrolowane podczas obecności pracowników tut. Stacji przy ekshumacjach. Przeprowadzono 5 kontroli, które dotyczyły głównie utrzymania czystości i porządku na terenie cmentarzy. Stan sanitarno-porządkowy oceniono jako dobry, nie stwierdzono niewłaściwego postępowania z odpadami komunalnymi.

7.6 Inne obiekty użyteczności publicznej.

Na terenie powiatu przemyskiego znajdują się 3 ustępy publiczne ogólnodostępne. W roku 2022r skontrolowano 1 obiekt. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości. Wszystkie ustępy podłączone są do bieżącej wody oraz posiadają stałą obsługę. Obiekty są całoroczne.

Ponadto kontrolą objęto toalety dla klientów przy stacjach paliw. W ewidencji tut. Inspektora znajdują się 4 obiekty, które zostały skontrolowane. Stan sanitarno-higieniczny nie budził zastrzeżeń.

VIII. BEZPIECZEŃSTWO ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA

Oddział Higieny Żywności, Żywienia Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Przemysłu sprawuje bieżący nadzór sanitarny:

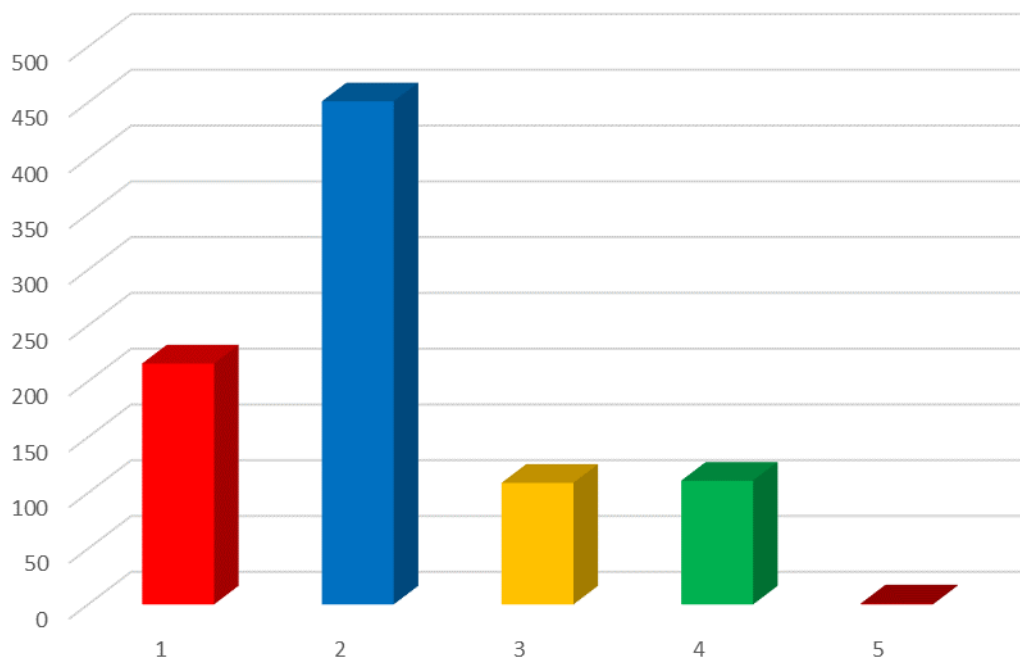
- w zakładach produkujących żywność,
- w obiektach obrotu środkami spożywczymi,
- w zakładach żywienia zbiorowego,
- w zakładach produkcji i obrotu przedmiotami użytku, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, kosmetykami oraz innymi wyrobami mogącymi mieć wpływ na zdrowie ludzi.

W 2022 r. w ewidencji PPIS w Przemysłu wg rejestru zakładów na terenie powiatu przemyskiego znajdowały się 897 obiekty żywności, żywienia oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością:

- 216 – zakłady produkcji żywności, w tym. m.in. 10 piekarni, 8 ciastkarni, 168 producentów pierwotnych, RHD, dostawców bezpośrednich,
- 451 – obiektów obrotu żywnością, w tym. m.in. 287 sklepy spożywcze, 41 kioski spożywcze, 38 środków transportu żywności,
- 109 zakładów żywienia zbiorowego typu otwartego, w tym m.in. 68 zakładów małej gastronomii,
- 111 – zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego, w tym m.in. 1 blok żywienia w szpitalu, 1 stołówka w żłobku, 48 stołówek szkolnych, 36 stołówki w przedszkolach, 3 zakładów usług cateringowych oraz 9 innych zakładów żywienia,
- 1 – wytwórnie oraz miejsca obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

W roku sprawozdawczym 2022 pracownicy Oddziału Higieny Żywności i Żywienia:

- przeprowadzili 243 kontrole sanitarne, w tym 19 kontrole interwencyjne,
- wydali 7 decyzji administracyjne nakazujące usunięcie stwierdzonych uchybień,
- nałożyli 16 mandatów karnych, na łączną kwotę 3050 zł.

Wykres 9. Podział obiektów wg rejestru zakładów w 2022 roku

1. zakłady produkcji żywnością
2. obiekty obrotu żywnością
3. zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego
4. zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego
5. wytwórnie oraz miejsca obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością

8.1. Nadzór organu nad zakładami żywienia zbiorowego typu otwartego w powiecie przemyskim

Na terenie tut. Inspektora w roku sprawozdawczym 2022:

- w ewidencji organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej ujętych zostało 109 zakładów żywienia zbiorowego typu otwartego, w tym 68 zakładów małej gastronomii,
- ogółem przeprowadzono 30 kontroli, w zakładach małej gastronomii 15,
- zatwierdzono 7 zakładów, w tym 5 zakładów małej gastronomii,

W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych podejmowano działania zgodnie z kompetencjami i obowiązującymi przepisami prawa:

- nałożono 5 grzywien w drodze mandatu na kwotę 1250,00 zł, w tym 2 mandaty na kwotę 300,00 zł w zakładach małej gastronomii,
- wydano ogółem 5 decyzji administracyjnych.

Zarządzenia decyzji dotyczyły głównie zapewnienia w zakładzie wymaganych prawem warunków higienicznych i zdrowotnych, doprowadzenia m.in. do właściwego stanu sanitarno – technicznego powierzchni ścian, sufitów, podłóg i wyposażenia, opracowania/wdrożenia/zweryfikowania systemu HACCP. Na terenie powiatu przemyskiego w sezonie letnim przeprowadzono 10 kontroli obiektów żywienia otwartego, w tym 4 z zakładach małej gastronomii, 4 kontrole w obiektach tymczasowych oraz 4 kontrole w automatach do lodów.

8.2. Stan sanitarny środków transportu żywności

W rejestrze zakładów Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Przemysłu w 2022 roku znajdowało się 18 środków transportu, w tym nowo zatwierdzonych 1, skontrolowanych 2, zakwalifikowanych do kategorii niskiego ryzyka 18, oraz 18 z wdrożonymi zasadami GHP/GMP.

Wydano decyzji administracyjnych.

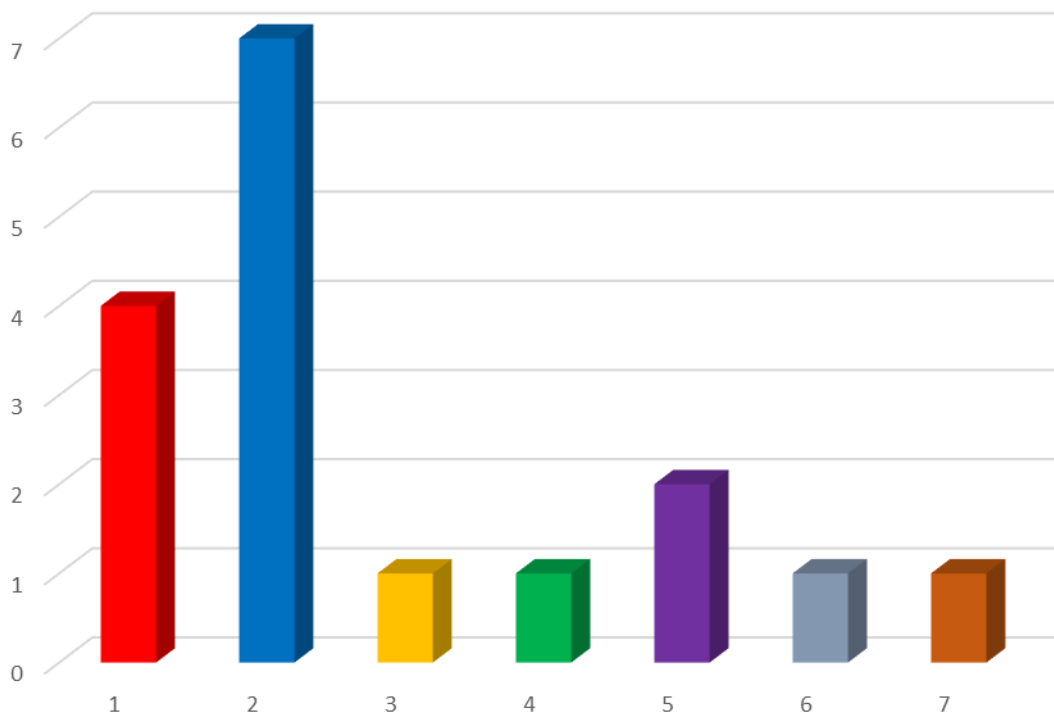
Podczas kontroli środków transportu sprawdzano: stan higieniczno – techniczny, higienę i wyposażenie pojazdów, karty mycia i dezynfekcji, przestrzeganie GHP/GMP.

8.3. Jakość zdrowotna środków spożywczych

W związku z realizacją Planu pobierania próbek do badania żywności w ramach urzędowej kontroli i monitoringu dla Państwowej Inspekcji Sanitarnej w roku 2022 w obiektach zlokalizowanych na terenie powiatu przemyskiego do badań pobrano ogółem 16 próbek żywności. Badania przeprowadzane były w 7 zakresach tj.: na pozostałości metali ciężkich, pozostałości pestycydów, w zakresie obecności skażeń promieniotwórczych, w zakresie

obecność mykotoksyn, w zakresie monitorowania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe odzwierzęcych czynników chorobotwórczych i bakterii komensalnych, oraz w zakresie obecności wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych.

Ponadto poza planem do badań laboratoryjnych pobrano 1 próbkę żywności w związku z złożoną interwencją do tut. Inspektora Sanitarnego odnośnie niewłaściwej jakości środka spożywczego.

Wykres 10. Zakresy przeprowadzonych badań pobranych próbek w 2022 roku w powiecie przemyskim

1. pozostałości metali ciężkich
2. pozostałości pestycydów
3. obecności skażeń promieniotwórczych
4. obecność mykotoksyn
5. obecności wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych

6. w zakresie monitorowania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe odzwierzęcych czynników chorobotwórczych i bakterii komensalnych
7. w związku z złożoną interwencją.

8.4. Nadzór nad obrotem grzybami i przetwórstwem grzybów oraz zatrucia grzybami

W 2022 roku pracownicy PSSE w Przemysłu prowadzili czynności w zakresie udzielania konsultacji oraz klasyfikacji grzybów dziko-rośnących zbieranych przez ludność na terenie powiatu przemyskiego. Konsultacje i klasyfikacje w tym zakresie prowadzone są przez osoby uprawnione, posiadające odpowiednie uprawnienie do klasyfikacji grzybów.

Ogółem w 2022 roku przeprowadzono 16 konsultacji, podczas których poddano klasyfikacji około 960 grzybów jadalnych. W klasyfikowanych grzybach nie stwierdzono obecności grzybów trujących.

Najczęściej poddawanych ocenie grzybów dziko-rośnących dopuszczonych do obrotu i produkcji przetworów grzybowych były: Podgrzybek brunatny, Borowik szlachetny, Podgrzybek zajęczek, Koźlarz babka, Trufla biała, Pieczarka polna, Opieńka miodowa, Czubajka kania, Mleczaj rydz, Maślak zwyczajny, Maślak sitarz.

8.5. System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach – RASFF

W 2022 r. Oddział Żywnienia Żywności i Przedmiotów Użytku Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Przemysłu otrzymał 20 powiadomień o produktach spożywczych i przedmiotach użytku, które nie spełniały wymagań przepisów prawa krajowego z czego 12 to powiadomienia alarmowe natomiast 8 to powiadomienia informacyjne. Najczęstsze przyczyny zgłoszenia powiadomień do RASFF w 2022r. to zanieczyszczenia mikrobiologiczne w tym salmonellą, pozostałości pestycydów, stosowanie niedozwolonych składników, przekroczenie stosowania dodatków do żywności. Przeprowadzono łącznie 17 kontroli sanitarnych.

Wydano 5 decyzji dotyczących wycofania z obrotu handlowego zakwestionowanych środków spożywczych.

8.6. Nadzór nad bezpieczeństwem suplementów diety

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Przemyślu prowadzi stały nadzór nad wprowadzanymi do obrotu suplementami diety. Oprócz zakładów stacjonarnych znajdujących się pod nadzorem tut. Inspektora prowadzony jest nadzór nad sprzedażą suplementów diety na odległość, w tym za pośrednictwem internetu, który obejmuje najczęściej zagadnienia dotyczące poprawności prezentacji i reklamy oferowanych do sprzedaży suplementów diety. W 2022 r. nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie prezentacji i reklamy oferowanych do sprzedaży suplementów diety.

Nadzór sanitarny w zakresie bezpieczeństwa suplementów diety sprawowany przez PPIS w Przemyślu obejmuje sprzedaż detaliczną tych produktów. Pod nadzorem PPIS w Przemyślu na terenie powiatu przemyskiego nie ma producentów suplementów diety ani zakładów prowadzących sprzedaż hurtową.

Pod nadzorem PPIS w Przemyślu na terenie powiatu przemyskiego w 2022 r. znajdowało się 11 aptek, w których wprowadzane są do obrotu suplementy diety i zatwierdzony został 1 magazyn suplementów diety, prowadzący sprzedaż detaliczną na odległość, w tym przez Internet w miejscowości Stubno.

8.7. Znakowanie środków spożywczych

W 2022 roku w piekarniach, cukierniach, zakładach garmażeryjnych, placówkach handlu detalicznego oraz zakładach przetwórstwa owocowo – warzywnego zlokalizowanych na terenie tut. Inspektora Sanitarnego przeprowadzono kontrole znakowania środków spożywczych oferowanych bez opakowań lub pakowanych. Kontrolą znakowania objęto w szczególności pieczywo, wyroby garmażeryjne, przetwory i środki spożywcze pakowane. Celem przeprowadzonych działań była ocena jakości zdrowotnej środków spożywczych, w tym rzetelności i prawidłowości ich znakowania w stosunku do obowiązujących przepisów prawa oraz deklaracji zawartych w ich oznakowaniu, jak również ocena przestrzegania zasad obrotu tymi produktami.

Podczas sprawowania bieżącego nadzoru nad obiektami żywnościowymi w powiecie stwierdzono 1 zakład z nieprawidłowościami dotyczącymi nieprzestrzegania wymagań w zakresie znakowania środków spożywczych określonych w przepisach rozporządzenia nr

1169/2011 w odniesieniu do przekazywania konsumentom informacji na temat żywności oferowanej do sprzedaży.

Stwierdzone nieprawidłowości obejmowały:

- sprzedaż środków spożywczych z brakiem dat minimalnej trwałości / terminu przydatności do spożycia na etykietach,
- sprzedaż środków spożywczych bez etykiet (wędliny hermetycznie pakowane bez etykiet).

8.8. Jakość zdrowotna materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością

Nadzór sanitarny nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością obejmuje bezpieczeństwo zdrowotne tych produktów.

Podczas bieżących kontroli (w zakładach produkcji i obrotu żywnością) zwracano szczególną uwagę na skład opakowań używanych do konfekcjonowania żywności oraz wprowadzanych do obrotu wyrobów z tworzyw sztucznych do kontaktu z żywnością zawierających „dodatki pochodzenia naturalnego lub organicznego”. Kontrolą w ww. zakresie objęto również lokalne oferty sprzedaży produktów wprowadzanych do obrotu przez Internet.

8.9. Nadzór organu nad zakładami żywienia zbiorowego typu zamkniętego w powiecie przemyskim

Żywnienie zbiorowe zamknięte jest szczególnie istotnym elementem podstawowej formy wyżywienia dla określonych grup konsumentów (pacjentów szpitali, dzieci w szkołach i przedszkolach, wychowanków domów dziecka, pensjonariuszy domów pomocy społecznej, itp.). Warunki produkcji i obrotu żywnością regulują obowiązujące przepisy prawa żywnościowego. Oceny sposobu żywienia dokonywane w obiektach, dla których nie wprowadzono przepisów dot. żywienia – przesyłane są w formie pism (zawierających również informacje o stwierdzonych nieprawidłowościach) do przedsiębiorców prowadzących żywnienie – odpowiedzialnych za bezpieczeństwo żywności i jakość żywienia oraz do wiadomości jednostkom nadrzędnym lub dyrektorom obiektów.

Ocena sposobu żywienia zbiorowego w 2022 r. została przeprowadzona łącznie w 31 zakładach żywienia zbiorowego typu zamkniętego – w szpitalach, domach opieki społecznej,

żłobkach i domach małego dziecka, stołówkach szkolnych, bursach i internatach, stołówkach na koloniach, półkoloniach lub obozach, przedszkolach, domach dziecka, zakładach specjalnych i wychowawczych oraz innych zakładach żywienia.

8.10. Kontrole bloków żywienia w szpitalach

W 2022 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Przemysłu obejmował nadzorem 1 blok żywienia w Wojewódzkim Szpitalu Psychiatrycznym w Żurawicy.

W obiekcie tym w 2022 r. przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Przemysłu przeprowadzili łącznie 3 kontrole sanitarne. W trakcie powyższych działań stwierdzono nieprawidłowości. Nieprawidłowości te dotyczyły niespełniania wymagań higieniczno-sanitarnych (w pomieszczeniu hali kotłów (kuchnia główna) ściany wokół okien z łuszczącą się farbą oraz ubytkami tynku oraz ubytki płytek na posadce obok kratki ściekowej przy kotłach, w pomieszczeniu obróbki wstępnej tzw. „brudnej” ściany wokół okien z łuszczącą się farbą oraz ubytkami tynku w pomieszczeniu hali kotłów (kuchnia główna), wiaderka i brytfanny emaliowane ubite z ubytkami w pomieszczeniu obróbki wstępnej tzw. „brudnej”, uszkodzony stół roboczy i łuszcząca się farba na ciągu wentylacyjnym) jak również nieprawidłowości dotyczące żywienia pacjentów (dla diety podstawowej nie prowadzi się obliczenia średnio ważonej dla grupy żywionej, nie prowadzi się również weryfikacji i sprawdzania wydruków jadłospisów pod względem obliczonych wartości odżywczych, a także nie prowadzi się sprawdzania obliczonych przez program wartości energetycznych i odżywczych posiłków z faktycznymi wartościami energetycznymi i odżywczymi posiłków jakie pacjenci otrzymują na tzw. „talerzu” przez akredytowane Laboratorium. Brak właściwego dostosowania wielkości porcji posiłku do rzeczywistego zapotrzebowania pacjenta niska podaż napojów fermentowanych typu jogurt, kefir oraz warzyw i owoców).

W związku z nieprawidłowościami stwierdzonymi w trakcie prowadzonych kontroli wydano 1 decyzje administracyjną na poprawę stanu higieniczno – sanitarnego z ustalonym terminem ich wykonania. Natomiast w ramach realizowanego Programu oceny stanu żywienia pacjentów w szpitalach i zakładach opieki zdrowotnej na podstawie jadłospisów/posiłków Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Przemysłu w związku z wykrytymi nieprawidłowościami (dla diety podstawowej nie prowadzi się obliczenia średnio ważonej dla grupy żywionej, nie prowadzi się również weryfikacji i sprawdzania wydruków jadłospisów

pod względem obliczonych wartości odżywczych, a także nie prowadzi się sprawdzania obliczonych przez program wartości energetycznych i odżywczych posiłków z faktycznymi wartościami energetycznymi i odżywczymi posiłków jakie pacjenci otrzymują na tzw. „talerzu” przez akredytowane Laboratorium. Brak właściwego dostosowania wielkości porcji posiłku do rzeczywistego zapotrzebowania pacjenta oraz niską podaż napojów fermentowanych typu jogurt, kefir warzyw i owoców i udziału nasion roślin strączkowych w diecie) podjął stosowne działania zgodnie z kompetencjami i obowiązującymi przepisami prawa, tj. wydał zalecenia i uwagi pokontrolne obligujące do podjęcia działań mających na celu poprawę żywienia pacjentów.

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Przemysłu podkreślał potrzebę dbałości zarówno o bezpieczeństwo produkowanych posiłków, jak i prawidłowe żywienie, które powinno być dostosowane do stanu zdrowia pacjenta oraz wspomagać proces leczenia i rekonwalescencji.

8.11. Żywienie dzieci i młodzieży w jednostkach systemu Oświaty

Rok 2022 r. stanowił kolejny, rok kontynuacji sprawowania nadzoru bieżącego w zakresie kontroli stosowania standardów dla środków spożywczych sprzedawanych i stosowanych w żywieniu zbiorowym dzieci i młodzieży w jednostkach systemu oświaty, wydanych na podstawie art. 52c ust. 6 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia, w tym od 1 września 2016 r. w oparciu o przepisy rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach.

W przywołanym rozporządzeniu z 2016 r. Minister Zdrowia określił grupy środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży oraz wymagania jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w jednostkach systemu oświaty, czyli w przedszkolach, szkołach (z wyłączeniem szkół dla dorosłych), a także w bursach i internatach oraz w zakładach specjalnych i wychowawczych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Przemyślu w 27 zakładach żywienia zbiorowego w jednostkach systemu oświaty dokonał oceny żywienia na podstawie jadłospisów i zestawień dekadowych.

Zauważono znaczącą poprawę w żywieniu dzieci i młodzieży. Liczona jest wartość odżywcza posiłków, produkowane posiłki obejmują wszystkie grupy środków spożywczych, zwiększono udział mleka i przetworów mlecznych, warzywa lub/i owoce podawane są w każdym posiłku, uwzględniono porcję ryby w tygodniowym jadłospisie, ograniczono serwowanie potraw smażonych.

W ramach prowadzonego nadzoru w szkole podstawowej wydano 1 decyzję nakazową z powodu braku przewodów wentylacyjnych odprowadzających opary z okapów znajdujących się nad urządzeniami grzewczymi oraz brak umywalki do mycia rąk z doprowadzoną ciepłą i zimną bieżącą wodą w pomieszczeniu kuchni głównej.

8.12. Profilaktyka i oświata w ramach żywienia w jednostkach systemu oświaty oraz w zakładach opieki zdrowotnej zapobiegania zanieczyszczeniom krzyżowym

W październiku w 2022 r. pracownicy działu żywności i żywienia przeprowadzili cykl szkoleń z zakresu „Zasad żywienia w jednostkach systemu oświaty oraz w zakładach opieki zdrowotnej w świetle obowiązujących przepisów prawnych i norm żywienia z zachowaniem reguł dobrych praktyk higienicznych i produkcyjnych” dla pracowników przedszkoli, szkół, dps-ów itp. z powiatu przemyskiego. Na szkoleniach tych oprócz omawiania zasad zdrowego żywienia zbiorowego udzielono porad w jaki sposób zapobiegać zanieczyszczeniom krzyżowym przez alergeny zgodnie z wytycznymi kodeksu postępowania w zakresie zarządzania alergenami pokarmowymi dla podmiotów działających na rynku spożywczym.

IX. NADZÓR NAD WARUNKAMI SANITARNO-HIGIENICZNYMI ŚRODOWISKA PRACY I CHEMIKALIAMI

9.1. Działalność kontrolna w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego

Sprawowanie nadzoru nad warunkami pracy ma na celu poprawę warunków pracy oraz ochronę zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w miejscu pracy, w tym przede wszystkim

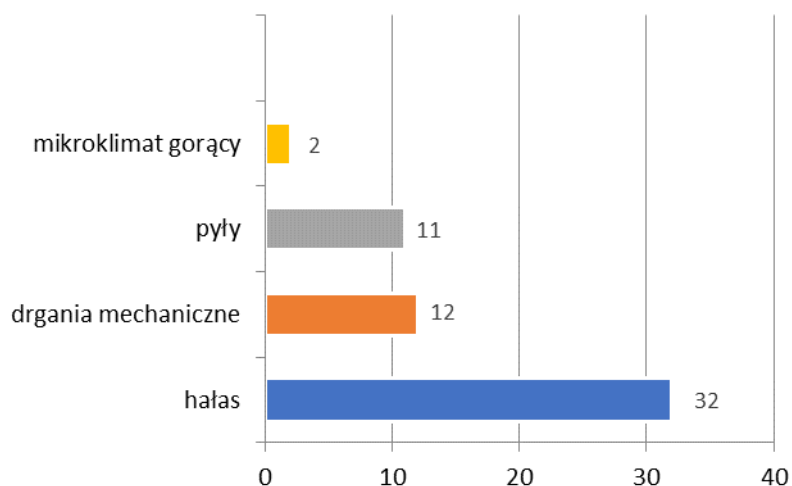
zapobieganie powstawaniu chorób zawodowych. Główne kierunki działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w zakresie prowadzonego nadzoru sanitarnego w zakresie higieny pracy określone były w *Wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego do planowania i działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej w 2022 r.*

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego Oddział Higieny Pracy PSSE Przemysł realizował w 2022 r. działania kontrolne dotyczące przestrzegania przepisów m.in. z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach pracy, wykonywania badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy, przeprowadzania profilaktycznych badań lekarskich u zatrudnionych pracowników, występowania substancji chemicznych i ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy, występowania szkodliwych czynników biologicznych w środowisku pracy, a także oceny ryzyka zawodowego.

W roku 2022 r. objęto ewidencją 326 zakładów pracy na terenie powiatu przemyskiego. Pracownicy pionu Higieny Pracy przeprowadzili kontrole w 43 zakładach, zatrudniających łącznie 1062 pracowników, w tym 432 osób zatrudnionych bezpośrednio przy produkcji, 9 osób posiadających orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, 42 osoby zatrudnione w porze nocnej.

W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że w warunkach przekroczenia najwyższego dopuszczalnego stężenia/natężenia czynnika szkodliwego w środowisku pracy czynności zawodowe wykonuje:

- 18 pracowników w narażeniu na nadmierny hałas;
- 9 pracowników w narażeniu na drgania mechaniczne o działaniu ogólnym oraz przenoszonych przez kończyny górne;
- 2 pracowników w warunkach przekroczenia parametrów mikroklimatu gorącego;
- 2 pracowników w narażeniu na pył drewna (czynnik o działaniu rakotwórczym lub mutagennym).

Wykres 11. Liczba osób zatrudnionych w warunkach powyżej NDN/NDS

W wyniku przeprowadzonych kontroli sanitarnych w zakładach pracy dla stwierdzonych nieprawidłowości wydano 2 decyzje na poprawę warunków pracy.

Wydane decyzje dotyczyły usunięcia nieprawidłowości:

- braku aktualnych wyników badań i pomiarów czynników szkodliwych w środowisku pracy,
- przeprowadzenia aktualizacji oceny ryzyka związanego z wykonywaną pracą,
- zapewnienia równej gładkiej, nieśliskiej podłogi w hali produkcyjnej.

Nie wydawano decyzji unieruchamiających stanowisko pracy oraz postanowień o nałożeniu grzywien celem przymuszenia do wykonania obowiązku.

W odniesieniu do czynników o działaniu rakotwórczych lub mutagennym w środowisku pracy przeprowadzono 8 kontroli, w wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono przekroczenie najwyższego dopuszczalnego stężenia pyłu drewna w 2 zakładach pracy.

9.2. Ocena warunków pracy i wypełnianie przez pracodawców obowiązków wynikających z oceny ryzyka zawodowego pracowników narażonych na substancje rakotwórcze lub mutagenne zawarte w lekach cytostatycznych

W ewidencji Oddziału Higieny Pracy brak zakładów pracy z terenu powiatu przemyskiego stosujących leki cytostatyczne.

9.3. Ocena warunków pracy podczas zabezpieczania/usuwania wyrobów zawierających azbest - na podstawie kontroli przeprowadzonych w 2022 roku

Na terenie powiatu przemyskiego nie zewidencjonowano przedsiębiorstw zajmujących się usuwaniem bądź transportem wyrobów/odpadów zawierających azbest. PPIS w Przemysłu otrzymał w 2022 roku 11 zawiadomień o zamiarze przeprowadzenia takich prac. Zrealizowano 5 zgłoszonych prac przy demontażu wyrobów zawierających azbest, przeprowadzono jedną kontrolę warunków pracy przy usuwaniu elementów zawierających azbest z budynku gospodarczego.

Potwierdzono odpowiednie przygotowanie i wyposażenie wykonawcy prac odpowiednie przeszkolonych i wyposażenie pracowników wykonujących prace.

9.4. Choroby zawodowe

W roku 2022 do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Przemysłu wpłynęło 1 zgłoszenie podejrzenia choroby zawodowej dot. zakładów zlokalizowanych na terenie powiatu przemyskiego jako efekt długoletniego zatrudnienia w warunkach narażenia na działanie szkodliwych dla zdrowia czynników środowiska pracy.

Prowadzono 15 postępowań w sprawach chorób zawodowych u pracowników zakładów pracy na terenie powiatu przemyskiego z lat poprzednich. W przeważającej części dotyczyły one chorób wywołanych przez czynniki biologiczne środowiska pracy. Wydano 6 decyzji administracyjnych w sprawach chorób zawodowych, w tym 1 stwierdzającą chorobę zawodową i 5 decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

9.5. Działania w zakresie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy

W ramach nadzoru nad środowiskiem pracy w roku 2022 wykonano pomiary czynników szkodliwych w 3 zakładach pracy na terenie powiatu - w palcówce Bieszczadzkiego Oddziału Straży Granicznej, zakładzie przemysłu drzewnego, zakładzie produkującym wyroby z metalu. Pomiary i badania środowiskowe wykonane zostały przez akredytowane laboratorium WSSE w Rzeszowie Dział Laboratoryjny Laboratorium Higieny Pracy – Pracownie w Przemysłu oraz w Rzeszowie.

9.6. Działalność kontrolna w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego

9.6.1. Produkty biobójcze

Produkty biobójcze stanowią substancję lub mieszaninę, składającą się z jednej lub kilku substancji czynnych, której przeznaczeniem jest niszczenie, odstraszenie, unieszkodliwianie organizmów szkodliwych, zapobieganie ich działaniu lub zwalczanie ich w jakikolwiek sposób inny niż działanie czysto fizyczne lub mechaniczne. Substancja czynna oznacza substancję działającą na organizmy szkodliwe lub przeciwko nim lub mikroorganizm działający na organizmy szkodliwe lub przeciwko nim. W zakresie nadzoru nad wprowadzaniem do obrotu oraz stosowaniem produktów biobójczych przeprowadzono 13 kontroli. Wydano jedną decyzję administracyjną nakazującą wycofanie z obrotu produktu biobójczego nie posiadającego wymaganego pozwolenia.

9.6.2. Substancje chemiczne i ich mieszaniny

W ramach nadzoru nad wprowadzaniem do obrotu preparatów chemicznych przeprowadzano kontrole mające na celu ustalenie wywiązywania się pracodawców z obowiązków wynikających rozporządzenia 1907/2006 REACH. Na terenie powiatu przemyskiego nie prowadziły działalności podmioty produkujące lub importujące substancje niebezpieczne, zobowiązane do dokonania rejestracji lub rejestracji wstępnej tych substancji. W odniesieniu do czynników o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy przeprowadzono 8 kontroli, w wyniku przeprowadzonych kontroli ustalono przekroczenie najwyższego dopuszczalnego stężenia pyłu drewna w 2 zakładach pracy.

9.6.3. Detergenty

W 2022 roku nie wykonano żadnych kontroli w ramach nadzoru nad detergentami.

9.7. Prekursory narkotyków kat. 2 i 3

Prekursory narkotyków to substancje chemiczne posiadające szereg legalnych zastosowań, takich jak wytwarzanie tworzyw sztucznych, produktów farmaceutycznych, kosmetyków, perfum, detergentów lub środków aromatyzujących. Są one również przedmiotem obrotu na potrzeby legalnych zastosowań na rynkach regionalnych i światowych, ale niektóre z nich mogą zostać wykorzystane do produkcji narkotyków.

W ewidencji Oddziału Higieny Pracy brak zakładów z terenu powiatu przemyskiego prowadzących działalność w tym zakresie. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Przemysłu nie wydawał w 2022 r. zezwoleń na wywóz prekursorów narkotyków gr. 2 i 3 do krajów trzecich.

X. DZIAŁNOŚĆ W ZAKRESIE ZMNIEJANIA ZAGROŻEŃ ZDROWIA PUBLICZNEGO STWARZANYCH PRZEZ ŚRODKI ZASTĘPCZE I NOWE SUBSTANCJE PSYCHOAKTYWNE

Państwowa Inspekcja Sanitarna realizuje zadania z zakresu nadzoru sanitarnego dot. kontroli przestrzegania przepisów zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych (ŚZ) lub nowych substancji psychoaktywnych (NSP) w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w 2022 r. w zakresie ograniczania dostępności środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych, tak jak w ubiegłych latach, podejmowane były przy współpracy z innymi organami i polegały przede wszystkim na wymianie informacji o nowych substancjach psychoaktywnych oraz środkach zastępczych.

10.1. Sytuacja epidemiologiczna zagrożenia substancjami psychoaktywnymi

Organy inspekcji sanitarnej są obowiązane do wprowadzania danych do Systemu Monitorowania Informacji o Środkach Zastępczych i Nowych Substancjach Psychoaktywnych (SMIOD). Podmioty wykonujące działalność leczniczą oraz podmioty

przeprowadzające badanie pośmiertne zgłaszają państwowemu powiatowemu inspektorowi sanitarnemu, właściwemu ze względu na siedzibę tego podmiotu, wystąpienie zatrucia środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną albo podejrzenie wystąpienia takiego zatrucia albo zgonu, którego przyczyną mogło być albo było zatrucie środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną. Zgłoszone dane gromadzone są w Systemie Monitorowania Informacji o Środkach Zastępczych i Nowych Substancjach Psychoaktywnych i służą do sporządzenia corocznego Raportu Głównego Inspektora Sanitarnego dotyczącego zatruc środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną w Polsce.

W 2022 r. Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Przemysłu nie zgłoszono żadnych przypadków interwencji medycznych, zakwalifikowanych jako podejrzenie zatrucia lub zatrucie nowymi substancjami psychoaktywnymi i środkami zastępczymi.

Nie wpłynęły również żadne informacje o zgonach spowodowanych zażyciem środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych.

10.2. Ograniczenie obrotu i dostępności środków zastępczych

W okresie sprawozdawczym nie prowadzono postępowań w sprawie wprowadzania do obrotu środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych na terenie powiatu przemyskiego, nie było zgłoszeń o przypadkach zatruc lub zgonów wywołanych przez wyżej wymienione substancje.

W 2022 r. w obiektach na terenie powiatu nie przeprowadzono kontroli oraz nie wydawano decyzji dot. środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych.

XI. NADZÓR NAD WARUNKAMI SANITARNYMI W PLACÓWKACH NAUCZANIA, WYCHOWANIA I WYPOCZYNKU

Na terenie powiatu przemyskiego w 2022 r. nadzorem sanitarnym objętych było 34 placówki oświatowo – wychowawcze. W ciągu roku przeprowadzono 78 kontroli sanitarnych w 56 obiektach.

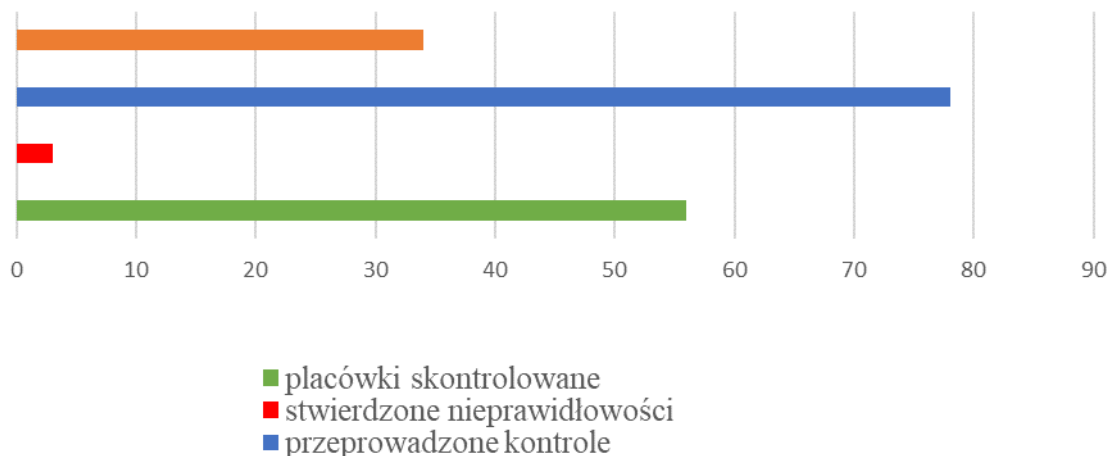
Kontrole dotyczyły oceny stanu sanitarno - higienicznego obiektów oraz higieny procesu nauczania, w tym warunków do utrzymania czystości osobistej uczniów, właściwego rozkładu

zajęć i przerw, zachowania warunków ergonomii i odpowiednich parametrów technicznych ławek, krzeseł i mebli szkolnych, dbania o właściwe oświetlenie, ogrzewanie i wietrzenie sal szkolnych oraz przestrzegania obostrzeń związanych z SARS-COV2. Kontrole dotyczyły również przygotowania placówek do rozpoczęcia roku szkolnego.

W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano 3 decyzje dotyczącą poprawy stanu sanitarno-higienicznego placówek, w tym 2 unieruchomienia sal przedszkolnych, w których zorganizowano zajęcia dla dzieci bez stosownych uzgodnień z Inspekcją Sanitarną oraz Państwową Strażą Pożarną. Wydano 3 decyzje wymiarowe na łączną kwotę 557 zł

Wystawiono 1 mandat karny na kwotę 100 zł za nieprzestrzeganie przepisów dotyczących utrzymania porządku i czystości w placówce.

W związku z wystąpieniem pandemii SARS-COV-2 w placówkach oświatowych wydano: 36 opinii dla szkół podstawowych o zdalnym nauczaniu oraz 8 opinii dla przedszkoli o zdalnym nauczaniu grup przedszkolnych.

Wykres 12. Kontrola placówek w 2022 r. na terenie powiatu przemyskiego.

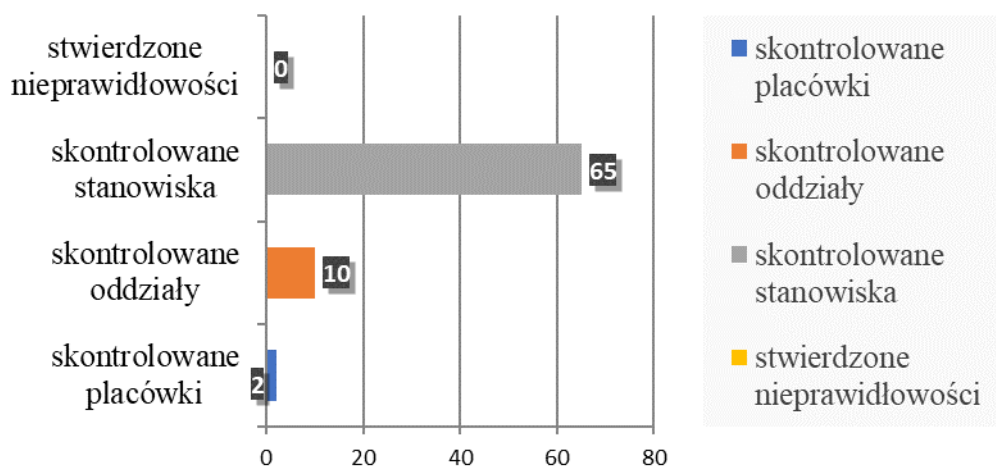
11.1. Ocena warunków do utrzymania higieny osobistej dzieci i młodzieży

W 2022 r. oceniono, iż spośród skontrolowanych placówek, właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej zapewniały wszystkie placówki nauczania i wychowania w powiecie przemyskim. Skontrolowane obiekty w 2022 r. posiadają wodociągi publiczne oraz

kanalizację publiczną, które są zarządzane przez Gminne Zakłady Wodno-Kanalizacyjne. Nie stwierdzono braków bieżącej ciepłej i zimnej wody. Sytuacja w zakresie zapewnienia warunków do utrzymania higieny osobistej ulega systematycznej poprawie. Placówki zapewniają bieżącą ciepłą i zimną wodę w pomieszczeniach sanitarno - higienicznych, środki higieny osobistej oraz właściwy stan sanitarno-techniczny pomieszczeń sanitarnych.

11.2. Ergonomia wyposażenia placówek dla dzieci i młodzieży.

Ocena dostosowania mebli szkolnych i przedszkolnych do wymagań ergonomii
W placówkach oświatowo-wychowawczych w ramach bieżącego nadzoru kontrolowano stanowiska pracy ucznia pod kątem dostosowania mebli do wzrostu uczniów. W 2022 r. przeprowadzono ocenę dostosowania mebli do wzrostu uczniów w 2 placówkach. Łącznie sprawdzono 65 stanowisk w 10 oddziałach. Nie stwierdzono uchybień w/w zakresie.

Wykres 13. Dostosowanie mebli szkolnych i przedszkolnych do wymogów ergonomii.

11.3. Zapewnienia miejsca na podręczniki i przybory szkolne i higieniczna ocena rozkładów zajęć lekcyjnych w placówkach.

Mając na uwadze konsekwencje noszenia przeciążonych plecaków pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Przemyślu w swojej pracy podejmują działania mające na celu profilaktykę wad postawy. Podczas kontroli sanitarnych w placówkach oświatowych nauczania sprawdzano w jaki sposób szkoły realizują zapis § 4a rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz.U.2020.1604 t.j.). Zgodnie z nim, w pomieszczeniach szkoły lub placówki powinna zostać zapewniona uczniom możliwość pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych. We wszystkich skontrolowanych placówkach była zapewniona możliwość pozostawienia podręczników i przyborów szkolnych. Nie stwierdzono uchybień w/w zakresie.

Ocena higieny procesów nauczania – rozkład zajęć określa, w jaki sposób plan zajęć dydaktyczno-wychowawczych powinien uwzględniać potrzebę równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia, a także zróżnicowania zajęć w każdym dniu. W ramach bieżącego nadzoru placówek oświatowych nie stwierdzono uchybień w tym zakresie.

W 2022 r. przeprowadzono pomiary dot. obciążenia uczniów ciężarem tornistrów w 2 Zespołach Szkół na terenie powiatu przemyskiego. Badania objęły 17 oddziałów, łącznie 269 uczniów. 99 uczniów posiadało plecaki o wartości 10 % ich masy ciała, 100 uczniów posiadało tornistry o wartości pomiędzy 10 – 15 % wagi swojego ciała, natomiast plecaki 70 osób przekraczały dopuszczalną wysoką normę 15 % masy ciała. Największe przeciążenie tornistrami dot. uczniów klas IV.

Pomimo stworzenia w szkołach warunków do pozostawiania podręczników i przyborów szkolnych, uczniowie nadal noszą zbyt ciężkie plecaki, co niekorzystnie wpływa na ich zdrowie i samopoczucie.

11.4. Warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego.

W ramach nadzoru nad bezpieczeństwem i higieną pobytu dzieci i młodzieży w szkołach, kontrolami objęto również warunki sanitarno-higieniczne prowadzenia zajęć wychowania

fizycznego. Ocenie poddano m. in. posiadaną przez placówkę infrastrukturę sportową oraz stan sanitarno-techniczny zaplecza sportowego.

Na podstawie przeprowadzonych kontroli w 2022 r. ustalono, iż z pełnej infrastruktury sportowej, uczniowie korzystali w 4 placówkach oświatowych.

Zespoły sportowe bez boiska posiadała natomiast 1 placówka. W skontrolowanych szkołach nie prowadzi się zajęć z wychowania fizycznego na korytarzach szkolnych.

Podczas kontroli nie stwierdzono braku zaplecza sportowego w placówkach skontrolowanych. W trakcie przeprowadzanych kontroli oceniano również stopień korzystania przez uczniów z natrysków po zajęciach sportowych. Pomimo możliwości korzystania z natrysków uczniowie nie korzystają z w/w urządzeń.

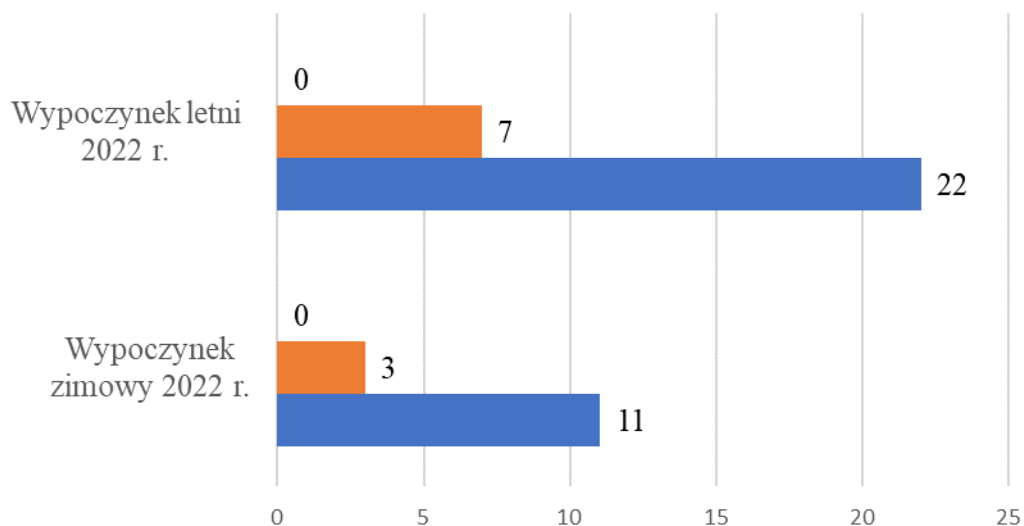
11.5. Warunki sanitarne zorganizowanych form wypoczynku dzieci i młodzieży.

Na terenie powiatu przemyskiego, zimowy oraz letni wypoczynek dzieci i młodzieży został skontrolowany przez pracowników Oddziału Higieny Dzieci i Młodzieży. Wszystkie turnusy wypoczynkowe zostały zgłoszone przez organizatorów do elektronicznej bazy wypoczynku Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Przeprowadzono 3 kontrole zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży, z 11 turnusów zgłoszonych do elektronicznej bazy MEN. Wypoczynek zimowy zorganizowany głównie w formie kolonii w 2 obiektach hotelowych oraz 2 obiektach okazjonalnie wykorzystywanych do wypoczynku. Podczas przeprowadzanych kontroli w okresie ferii zimowych nie stwierdzono nieprawidłowości w kontrolowanych obiektach. W trakcie kontroli zwracano uwagę na przestrzeganie zasad dotyczących COVID-19, opracowanych i wdrożonych wytycznych wydanych przez GIS i MEN, przestrzeganie reżimu sanitarnego, zaopatrzenie w środki dezynfekcyjne, przestrzeganie procedur higienicznych opracowanych przez organizatorów wypoczynku.

Letni wypoczynek został skontrolowany w 7 placówkach, z 22 turnusów zgłoszonych do elektronicznej bazy MEN. Z wypoczynku letniego skorzystało 536 dzieci i młodzieży w wieku 7-18 lat. Organizatorzy wypoczynku zadbali o bezpieczeństwo i aktywne spędzanie czasu wolnego przestrzegając zalecanych wytycznych przez Ministerstwo Edukacji i Sportu

oraz Państwową Inspekcję Sanitarną, która na bieżąco kontrolowała przestrzeganie procedur sanitarnych. Okres letniego wypoczynku przebiegał również w zaostrożnym reżimie sanitarnym. Nie stwierdzono uchybień.

Wykres 14. Wypoczynek zimowy i letni w 2022 r na terenie powiatu przemyskiego.

XII. Zapobiegawczy nadzór sanitarny.

Działalność w zakresie zapobiegawczego ma charakter zapobiegawczy i pozwala na wyegzekwowanie wymogów higieniczno-zdrowotnych oraz higieny środowiska na różnych etapach realizacji przedsięwzięć/inwestycji, opiniowania usytuowania przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, uzgodnień rozwiązań projektowych, a także odbiorów końcowych obiektu, co w następstwie ma ogromne znaczenie w zakresie oddziaływania środowiska na zdrowie publiczne.

Działalność w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w 2022 r. skupiała się przede wszystkim na:

- uczestniczeniu w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych;
- wydawaniu opinii wynikających z innych przepisów niż prawo budowlane, np. prawo oświatowe, ustawa nad dziećmi do lat 3;
- wydawaniu opinii dotyczących spełnienia wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą oraz dla nadzoru farmaceutycznego;

- wydawaniu opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby - co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko;
- opiniowaniu projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- uzgadnianiu zakresu i stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko;
- opiniowaniu w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach;
- wydawaniu ocen higienicznych dotyczących zapewnienia odpowiednich warunków higienicznych na etapie przystosowania obiektów pod proponowaną funkcję;
- udzielaniu konsultacji ustnych i telefonicznych, dotyczących głównie zapewnienia odpowiednich wymogów higieniczno–zdrowotnych na etapie rozwiązań projektowych oraz na etapie przeprowadzania bieżących remontów w obiektach budowlanych.

W roku 2022, na terenie powiatu, przeprowadzono łącznie **35** kontroli i oględzin.

Uczestniczono w **7** odbiorach końcowych obiektów w związku z dopuszczeniem ich do użytkowania. Wydano **2** decyzje o spełnieniu wymagań higieniczno-sanitarnych dla żłobków. Wydawano **3** opinie dotyczące spełnienia wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą oraz dla nadzoru farmaceutycznego m.in. przychodnie lekarskie, punkty apteczne. Wydano **16** opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Zaopiniowano **4** projekty studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Żurawica. Wydano **6** uzgodnień zakresu i stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko.

Wydano **4** opinie w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Dla zapewnienia odpowiednich warunków higienicznych na etapie przystosowania obiektów pod proponowaną funkcję wydano **23** oceny higieniczne obiektów m.in. salonów kosmetycznych, fryzjerskich, lokali gastronomicznych, punktów sprzedaży artykułów spożywczych.

XIII. DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA

W Przemysłu w 2022 r. wynikały z założeń: Ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego, Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021 – 2025, zaleceń Światowej Organizacji Zdrowia oraz sytuacji epidemiologicznej w kraju.

Głównym celem działalności z zakresu promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej było promowanie zdrowego stylu życia, rozwijanie indywidualnej odpowiedzialności za zdrowie własne i swoich najbliższych oraz tworzenie koalicji przedstawicieli różnych instytucji i organizacji do podejmowania działań na rzecz zdrowia. Podejmowane działania skierowane były do dzieci w wieku przedszkolnym, szkolnym, ich rodziców i opiekunów jak również nauczycieli, wychowawców oraz osób dorosłych zamieszkałych na terenie powiatu przemyskiego.

W związku z wybuchem wojny na Ukrainie, Oddział Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia prowadził szereg działań prewencyjnych w zakresie profilaktyki chorób zakaźnych, higieny osobistej i otoczenia. W punktach recepcyjnych mieszczących się w placówkach oświatowo- wychowawczych oraz w punktach informacyjnych dla uchodźców.

Działania podejmowane przez Powiatową Stację Sanitarno – Epidemiologiczną w Przemysłu dotyczyły min przekazywania ulotek o tematyce pro- zdrowotnej, przekazywano materiały edukacyjne w postaci ulotek, broszurek, kolorowanek dla najmłodszych oraz komunikatów wydawanych przez Głównego Inspektora Sanitarnego oraz Ministerstwo Zdrowia. Ponadto przeprowadzano nadzór epidemiologiczny w punktach recepcyjnych.

W 2022 roku na terenie Powiatu Przemyskiego w placówkach oświatowych realizowano:

Ogólnopolski program profilaktyczny dotyczący nadwagi i otyłości wśród młodzieży pt: „ Trzymaj formę”- program propagujący zdrowy styl życia, promujący zbilansowane odżywianie oraz aktywność fizyczną. Działania podejmowane w ramach programu były realizowane dzięki zaangażowaniu nauczycieli oraz uczniów, którzy byli pomysłodawcami i wykonawcami różnych projektów. W roku szkolnym 2021/ 22 do programu przystąpiło 9 szkół podstawowych, w których uczestniczyło 300 uczniów.

Profilaktyka palenia tytoniu i wyrobów tytoniowych

W 2022 roku Powiatowa Stacja Sanitarno- Epidemiologiczna w Przemyślu realizowała przedsięwzięcia, których celem było ograniczenie szerzenia się epidemii palenia wyrobów tytoniowych w tym e-papierosów. Większość działań edukacyjnych prowadzona była przez pracowników Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia w przedszkolach i szkołach. Celem powyższych działań była realizacja programów edukacyjnych, których celem było zapobieganie inicjacji tytoniowej wśród młodzieży

„Czyste powietrze wokół nas”- adresowany do przedszkolaków, ich rodziców i opiekunów. Głównym celem programu jest edukacja w zakresie ochrony dzieci przed narażeniem na działanie dymu tytoniowego oraz kształtowanie świadomych, asertywnych postaw wśród dzieci w przypadku bezpośredniego kontaktu z osobami palącymi. W roku szkolnym 2021/22 program realizowany był w jednym Przedszkolu. Edukacją objęto 25 dzieci oraz 25 rodziców i opiekunów.

„ Nie pal przy mnie proszę”- adresowany dla klas I- III szkół podstawowych. Celem programu jest kształtowanie u najmłodszych postawy odpowiedzialności za własne zdrowie. Objęto edukacją 58 uczniów.

„ **Bieg po zdrowie**” - adresowany dla klas IV szkół podstawowych. To już VI edycja programu realizowanego w szkołach, objęto edukacją 49 dzieci oraz 154 rodziców i opiekunów. Program nadal w opinii koordynatorów szkolnych jest programem dobrze przygotowanym merytorycznie.

Światowy Dzień Rzucania Tytoniu - przeprowadzono dla młodzieży pogadankę w Zespole Szkół w Nienadowej. Tematem spotkania było: „ Palenie szkodzi zdrowiu”, objęto edukacją 36 uczniów.

Wszystkie działania profilaktyczne związane edukacją tytoniową miały na celu szerzenie świadomości na temat zagrożeń związanych z paleniem tytoniu i jego negatywnym wpływem na zdrowie.

Profilaktyka chorób zakaźnych

Krajowy program „Zapobiegania zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS”.

W ramach realizacji programu od kilku lat na terenie szkół prowadzona jest edukacja młodzieży w kierunku profilaktyki HIV/AIDS. Spotkanie edukacyjne zostało zorganizowane w Zespole Szkół w Nienadowej, gdzie w spotkaniu uczestniczyło 36 uczniów.

Program „Skąd się biorą produkty ekologiczne”

Program dedykowany do najmłodszej grupy dzieci. W tym też okresie kształtują się u maluchów zachowania dotyczące zdrowia i w związku z tym ważnym elementem jest edukacja w zakresie prawidłowego odżywiania. Program realizowany w dwóch Przedszkolach, cieszy się zainteresowaniem ponieważ wyposażony jest w bardzo dobrze zredagowane materiały edukacyjne dla dzieci, rodziców i nauczycieli. Edukacją objęto 40 dzieci.

Kampania „Problem wagi ciężkiej”

Początkiem roku szkolnego, jesienią 2022 roku Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Przemyślu zainicjowała i przeprowadziła na terenie powiatu przemyskiego kampanię edukacyjną pt. „Problem wagi ciężkiej”.

Adresatami tych działań byli uczniowie klas I – IV szkół podstawowych, ich rodzice/opiekunowie oraz nauczyciele. Głównym celem kampanii było zwrócenie uwagi na problem przeciążonych plecaków oraz dotarcie z rzetelną informacją w tym zakresie do uczniów, rodziców i nauczycieli.

W ramach kampanii prowadzonej w okresie od września do października 2022 roku na terenie Gmin: Dubiecko, Żurawicy, Stubna Krasiczyn zorganizowano spotkania z rodzicami oraz dziećmi. Objęto edukacją 239 uczniów, 230 rodziców/ opiekunów oraz 10 nauczycieli.

Profilaktyka uzależnień od środków psychoaktywnych w tym od tytoniu, alkoholu i nowych narkotyków/ dopalaczy.

Wzbogaceniem działań profilaktycznych w szkołach były organizowane spotkania z młodzieżą. Takie spotkanie miało miejsce w Zespole Szkół w Nienadowej, objęto edukacją 36 uczniów.

Bezpieczne wakacje/ akcja lato

W ramach bezpiecznych wakacji w miesiącach lipcu i sierpniu 2022 roku zorganizowano 11

spotkań profilaktycznych dla ponad 355 uczestników letniego wypoczynku. Przeprowadzono pogadanki na temat bezpieczeństwa podczas wypoczynku letniego z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych. Tematem przewodnim był bezpieczny wypoczynek nad wodą, w górach,

lesie, parku i na plaży. Zwrócono uwagę na promieniowanie UV i na stosowanie filtrów przeciwsłonecznych, które chronią przed czerniakiem skóry. Młodzież starsza wysłuchała pogadanek na temat uzależnień od tytoniu, alkoholu i środków psychoaktywnych.

W lipcu Pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej zostali zaproszeni do udziału w pikniku „Święto pieroga”. Piknik zorganizowany został przez Urząd Gminy Przemyśl. Pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej przygotowali stoisko profilaktyczne na których udzielali informacji na temat środków psychoaktywnych/ dopalaczy, szczepień ochronnych oraz bezpieczeństwa dzieci podczas letniego wypoczynku.

Piknik „Święto Pieroga” w Ostrowie. Działania pro- zdrowotne prowadzone przez Powiatową Stację Sanitarno- Epidemiologiczną w Przemyślu

„Bezpieczne ferie- Akcja zima”- w okresie zimowego wypoczynku pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarnej w Przemyślu przeprowadzili spotkanie/ pogadankę z młodzieżą na temat bezpiecznego zimowego wypoczynku, gdzie edukacją objęto 56 uczestników wypoczynku. Realizacja programów edukacyjnych i przedsięwzięć prozdrowotnych była możliwa dzięki współpracy Państwowej Inspekcji Sanitarnej z placówkami oświatowymi, władzami samorządowymi, zakładami opieki zdrowotnej oraz organizacjami pozarządowymi.

Nadrzędnym celem wszystkich prowadzonych przez Państwową Inspekcję Sanitarną działań prozdrowotnych i profilaktycznych jest poprawa zdrowia mieszkańców naszego powiatu.

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna chcąc dotrzeć do jak najszerzej liczby odbiorców prowadzi swoją stronę internetową psse.przemysl@sanepid.gov.pl oraz Facebook, gdzie umieszcza najważniejsze informacje dotyczące spraw bieżących, organizowanych przedsięwzięć i kampanii prowadzonych przez Państwową Inspekcję Sanitarną.

XIV. DZIAŁALNOŚĆ POWIATOWEJ STACJI SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNEJ W PRZEMYSŁU W ZWIĄZKU Z KONFLIKTEM ZBROJNYM NA UKRAINIE

Na terenie powiatu przemyskiego po rozpoczęciu konfliktu zbrojnego na Ukrainie funkcjonowały dwa punkty recepcyjne Punkt Recepcyjny na Dworcu Kolejowym w Przemysłu, Punkt Recepcyjny w Medyce oraz Centrum Pomocy Humanitarnej w Przemysłu. Zatwierdzono i wpisano do rejestru PPIS w Przemysłu punkt produkcji posiłków World Central Kitchen w Przemysłu produkujący posiłki dla uchodźców dla potrzeb województwa podkarpackiego, oraz Tymczasowy Punkt przygotowywania posiłków dla uchodźców w Przemysłu na ul. Basztowej prowadzony przez Związek Ukraiński w Przemysłu.

14.1. Realizowane kontrole obiektów dedykowanych uchodźcom/centrów logistycznych

W ramach bezpieczeństwa zdrowotnego żywności nadzorem objęto wszystkie podmioty dostarczające żywność i posiłki uchodźcom. Kontrolą objęto lokalnych restauratorów, piekarnie, sklepy, zakłady małej gastronomii oraz firmy cateringowe świadczące usługi w zakresie produkcji, obrotu i wydawania posiłków dla uchodźców, łącznie przeprowadzono **30** kontroli. Kontrole przeprowadzono również we wszystkich punktach gastronomicznych i handlowych zlokalizowanych w pobliżu miejsc pobytowych dla uchodźców. Stały nadzór sanitarny w zakresie właściwych warunków sanitarnych przy produkcji i wydawaniu posiłków prowadzono na parkingu przy Centrum pomocy Humanitarnej w Przemysłu i przy Pieszym Przejściu Granicznym w Medyce gdzie organizowane były punkty gastronomiczne prowadzone przez międzynarodowe organizacje humanitarne.

Pracownicy Oddziału Epidemiologii PSSE w Przemysłu prowadzili stały nadzór nad punktami medycznymi świadczącymi usługi zdrowotne dla Uchodźców, zlokalizowanymi przy punktach recepcyjnych i w Centrum Pomocy Humanitarnej. Przedmiotem kontroli

punktów medycznych był zakres i rodzaj świadczonych usług, stan sanitarno-higieniczny punktów medycznych, stosowanie sprzętu i narzędzi jednorazowego bądź wielokrotnego użytku, daty ważności sprzętu jednorazowego użytku, zaopatrzenie w środki ochrony osobistej, środki dezynfekcyjne, postępowanie z odpadami medycznymi.

Ponadto prowadzono działania w zakresie ustalenia zasad funkcjonowania i rodzaju świadczonych usług przez gabinet ginekologiczny utworzony przez francuską organizację Actions Santé Femmes. Prowadzone były regularne kontrole i kilkukrotna korespondencja z przedstawicielem tej organizacji w celu uzyskania stosownych wyjaśnień. Konsekwencją tych działań było zamknięcie gabinetu ginekologicznego prowadzonego w kontenerze na terenie parkingu przy Centrum Pomocy Humanitarnej w Przemyślu z inicjatywy organizacji.

Regularnie prowadzone były kontrole sanitarne we wszystkich punktach pobytowych dla Uchodźców zlokalizowanych na terenie powiatu przemyskiego i miasta Przemyśl. Kontrole prowadzono pod kątem stanu sanitarno-epidemiologicznego, czystości sanitariatów, toalet typu TOI-TOI, stanu sanitarnego kabin prysznicowych, sposobu gromadzenia i usuwania odpadów komunalnych, stanu sanitarnego sal noclegowych, sposobu postępowania z pościelą, kocami, stanu sanitarnego sal zabaw dla dzieci, utrzymania czystości w punktach recepcyjnych, warunków sanitarnych punktów wydawania żywności i stanu sanitarnego miejsc spożywania posiłków, zaopatrzenia w środki dezynfekcyjne, zaopatrzenie w środki ochrony osobistej.

Łącznie przeprowadzono **60** kontroli punktów recepcyjnych, miejsc pobytowych dla uchodźców w tym **17** kontroli punktów medycznych oraz **53** kontrole obszarów wzdłuż drogi dojazdowej do Drogowego Punktu Granicznego w Medyce.

Nawiązano współpracę z Bieszczadzkiem Oddziałem Straży Granicznej w Przemyślu, który w okresie przyjmowania uchodźców z Ukrainy do ośrodka dla cudzoziemców regularnie przekazywał do PSSE w Przemyślu informacje o ilości osób i ewentualnych przypadkach stwierdzonej choroby zakaźnej wśród uchodźców z Ukrainy. Na bieżąco do PSSE w Przemyślu wpływają również raporty z Wojewódzkiego Szpitala im. Św. Ojca Pio w Przemyślu na temat przypadków zachorowań na choroby zakaźne wśród uchodźców i niezwłocznie podejmowane są działania w ramach dochodzenia epidemiologicznego w związku ze zgłoszeniem podejrzenia bądź rozpoznania chorób zakaźnych wśród uchodźców. Między innymi:

- w związku ze zgłoszeniem o możliwym zatruciu pokarmowym wśród uchodźców przebywających na terenie Punktu recepcyjnego w Medyce podjęto działania polegające na przeprowadzeniu dochodzenia epidemiologicznego i pobraniu wymazów od osób z objawami, które ostatecznie nie potwierdziły obecności bakterii Salmonella,

- dokonano wizytacji w Punkcie Medycznym w Centrum Pomocy Humanitarnej w Przemyślu w związku ze zgłoszeniem przez Ratownika Medycznego wystąpienia u kilku osób objawów ze strony układu pokarmowego (biegunka, nudności wymioty), przeprowadzono dochodzenie epidemiologiczne, ustalono że nikt z chorych nie trafił do szpitala, były to objawy łagodne,

- przeprowadzono interwencję i wizytację w Punkcie Medycznym w Centrum Pomocy Humanitarnej w Przemyślu dotyczącą zgłoszenia przez Wolontariusza wystąpienia u kilku osób objawów Covid-19, przeprowadzono dochodzenie epidemiologiczne, ustalono że testy przesiewowe wykonywane są u wszystkich osób z objawami infekcji górnych dróg oddechowych i nie potwierdzono zachorowań wśród uchodźców.

Ponadto, prowadzono **62** dochodzenia epidemiologiczne w związku z zachorowaniami wśród uchodźców na: salmonellę, zakażenia jelitowe wywołane przez rotawirusy, zakażenia jelitowe wywołane przez norowirusy, zakażenia jelitowe Campylobacter, Covid-19, OPV, gruźlicę, grypę.

14.2. Badania laboratoryjne

Z inicjatywy PPIS w Przemyślu za zgodą PPWIS organizowano bezpłatne badania dla celów sanitarno-epidemiologicznych dla wolontariuszy pracujących w World Central Kitchen. Łącznie w Laboratorium Diagnostyki Medycznej WSSE w Rzeszowie Dział Laboratoryjny w Przemyślu wykonano **1129** badań dla **410** osób.

W ramach działań związanych z bezpieczeństwem zdrowotnym wody pobrano i przekazano do badań laboratoryjnych w zakresie mikrobiologicznym i podstawowym zakresie fizykochemicznym próbkę wody z kuchni World Center Kitchen. Ponadto pobrano do badania w zakresie mikrobiologicznym próbkę wody z Punktu Poboru Wody utworzonego przy Centrum Handlowym przy przejściu Granicznym w Medyce. Punkt poboru wody przeznaczonej do spożycia został utworzony dla potrzeb uchodźców oraz dla potrzeb punktów gastronomicznych prowadzonych przez międzynarodowe organizacje humanitarne.

W związku z podejrzeniem zatrucia pokarmowego wśród uchodźców przebywających na terenie Punktu Recepcyjnego w Medyce pobrano wymazy od osób z objawami w kierunku obecności salmonella i shigella, wyniki nie potwierdziły obecności bakterii Salmonella.

14.3. Działania profilaktyczne dedykowane dzieciom/uchodźcom.

Pracownicy PSSE w Przemysłu prowadzili szeroką akcję informacyjną i edukacyjną wśród wolontariuszy mających bezpośredni kontakt z żywnością na temat bezpieczeństwa przy produkcji posiłków oraz przepisów prawnych w tym zakresie. Przekazywali ulotki z wytycznymi dla osób przygotowujących posiłki „5 KROKÓW BEZPIECZNEJ ŻYWNOŚCI” w języku polskim, ukraińskim, angielskim oraz wyciąg z Rozporządzenia WE 852/2004 w sprawie higieny środków spożywczych oraz Rozporządzenia WE 178/2002 w języku angielskim.

W związku z zaangażowaniem się Kół Gospodyń wiejskich w produkcję żywności i zaopatrywanie w ramach cateringu Punktu Recepcyjnego w Medyce, PPIS w Przemysłu zwrócił się do Centrum Zarządzania Kryzysowego przy Starostwie Powiatowym w Przemysłu o rozdysponowanie do Kół Gospodyń Wiejskich zaangażowanych w pomoc uchodźcom informacji o zasadach pobierania, zabezpieczania i przechowywania próbek kontrolnych wyprodukowanych posiłków w celu umożliwienia ich pobrania w razie wystąpienia zbiorowego zatrucia pokarmowego.

W ramach ogólnych działań informacyjno-edukacyjnych regularnie umieszczano informacje na stronie internetowej oraz facebooku w języku polsko-ukraińskim na temat bezpiecznej żywności oraz bezpiecznego zachowania podczas epidemii koronawirusa i zasad higieny osobistej, rozdysponowano **1761** broszur informacyjnych.

Do miejsc pobytowych i punktów recepcyjnych dla uchodźców, stacji paliw, szkół, urzędów i zakładów pracy przekazywano materiały informacyjne w języku ukraińskim na temat higieny osobistej, oraz chorób zakaźnych tj. odra, różyczka, krztusiec, gruźlica, świnka, błonica, Poliomyelitis, żółtaczką pokarmowa, wszawica, grypa, SARS-COV 2, HIV/AIDS.

Przekazano do podmiotów leczniczych materiały informacyjne na temat szczepień ochronnych dzieci narodzonych posiadających status uchodźcy.

Ponadto, PPIS w Przemyślu nawiązał współpracę z przedstawicielem UNICEF, następstwem której było przekazanie do WSSE w Rzeszowie środków ochrony osobistej w postaci maseczek, rękawiczek i termometrów do rozdysponowania w punktach pobytowych uchodźców na terenie województwa. PSSE w Przemyślu przekazała dla potrzeb uchodźców maseczki w ilości – 2 600 szt., 100 opakowań rękawiczek i 3 termometry bezdotykowe.

Przekazywano do punktów pobytowych i podmiotów przygotowujących posiłki dla uchodźców alkohol etylowy skażony przeznaczony do dezynfekcji np. powierzchni oraz środki do dezynfekcji rąk.

14.4. Praca w punktach recepcyjnych.

Od momentu wybuchu konfliktu zbrojnego na Ukrainie pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Przemyślu podejmują pracę w Punktach Recepcyjnych zlokalizowanych na Dworcu Kolejowym w Przemyślu i do września 2022 w Punkcie Recepcyjnym w Medyce. Praca odbywała się w formie 12 godzinnych dyżurów w systemie zmianowym (również nocnym). Łącznie w roku 2022 pracownicy odbyli **80** dyżurów, w styczniu 2023 roku **8** dyżurów.

14.5. Praca na przejściach granicznych przy odprawach.

Od września 2022 pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno -Epidemiologicznej w Przemyślu w ramach wsparcia Granicznej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej pracują na przejściu granicznym w Korczowej przy odprawach produktów żywnościowych. Praca odbywała się w formie 12 godzinnych dyżurów w systemie zmianowym (również nocnym). Łącznie we wrześniu 2022 – 4 osoby/45 dyżurów, w październiku 2022 – 6 osób/42 dyżury, w listopadzie 2022 – 6 osób/60 dyżurów, w styczniu 2023 roku – 4 osoby/62 dyżury.

14.6. Dyżury, podwyższona gotowość.

Od momentu wybuchu konfliktu zbrojnego na Ukrainie w Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Przemyślu praca odbywa się w systemie dwuzmianowym od godziny 7.30 do godziny 20.00 od poniedziałku do piątku. Telefon alarmowy jest dostępny 24h/d przez 7 dni w tygodniu. Utrzymana jest pełna gotowość pracowników do podejmowania czynności kontrolnych i interwencyjnych.

14.7. Współpraca z organizacjami międzynarodowymi do spraw zdrowia.

W marcu 2022 w związku z napływem uchodźców z Ukrainy, do PSSE w Przemyślu przybyli przedstawiciele ECDC - European Centre for Disease Prevention and Control oraz European Civil Protection Mechanism. Celem wizytacji było zapoznanie się przedstawicieli w/w organizacji ze sposobem prowadzenia nadzoru nad rozprzestrzenianiem się chorób zakaźnych wśród uchodźców oraz systemem zgłaszania podejrzeń i rozpoznania chorób zakaźnych, prowadzenia i dokumentowania dochodzenia epidemiologicznego oraz systemami informatycznymi, w których następuje rejestracja zachorowań. Przedstawiciele ECDC i EU Civil Protection Mechanism uczestniczyli w wizytacji miejsc pobytu uchodźców tj. na Dworcu Kolejowym w Przemyślu oraz w punkcie produkcji posiłków World Central Kitchen w Przemyślu, a także w Centrum Pomocy Humanitarnej przy ul. Lwowskiej w Przemyślu.

XV. PODSUMOWANIE

W wyniku działalności Państwowego Powiatowego Inspektora w Przemyślu wzrasta świadomość społeczeństwa odnośnie zagadnień sanitarno – epidemiologicznych. Wyniki działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej pozwalają na coraz lepszą ocenę sytuacji epidemiologicznej i stanu sanitarnego powiatu przemyskiego

Podejmowane działania wynikające z zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego przynoszą oczekiwane rezultaty. Prowadzono skuteczny nadzór w przypadku chorób stanowiących zagrożenie dla zdrowia publicznego. Szybkie działania epidemiczne spowodowały znaczne ograniczenie rozprzestrzeniania się stanu zagrożenia epidemiologicznego. Prawidłowy i skuteczny nadzór nad chorobami zakaźnymi przyczynił się do ograniczenia powstania ognisk i zakażeń tych chorób. Za najistotniejszy i najbardziej skuteczny element działań zapobiegawczych należy uznać realizację Programu Szczepień Ochronnych, w tym realizację szczepień które są częścią koordynowanych przez WHO programów eliminacji i eradykacji chorób zakaźnych.

W roku 2022 r nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi odpowiadał wymaganiom określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 11 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017r. poz. 2294 z późn. zm.). pod względem parametrów mikrobiologicznych. Pod względem parametrów fizykochemicznych (mętność) woda uległa pogorszeniu w wodociągu Torki i w wodociągu

Łodzinka do czasu przeprowadzenia przed przedsiębiorstwa działań naprawczych. Na koniec roku 2022r. jakość wody przeznaczonej do spożycia we wszystkich wodociągach odpowiadała wymaganiom w/ w rozporządzenia.

W trakcie prowadzonych kontroli szczególnie wnikliwej ocenie poddano obiekty ze względu na charakter świadczonych usług np.: zakłady kosmetyczne, tatuażu, w których w trakcie wykonywania usług dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek ludzkich. Stwierdzone podczas kontroli nieprawidłowości były usuwane na bieżąco lub w terminach wyznaczonych w postępowaniu administracyjnym. Gospodarka w zakresie gromadzenia i usuwania odpadów w nadzorowanych obiektach była prowadzona prawidłowo. Stan higieniczny obiektów i terenów użyteczności publicznej nie stwarzał zagrożenia dla zdrowia publicznego.

Stan sanitarny zakładów pracy na terenie powiatu przemyskiego nie uległ zasadniczym zmianom w porównaniu z rokiem 2021. W trakcie kontroli nie stwierdzano rażących nieprawidłowości i naruszeń przepisów prawa w zakresie higieny pracy, które skutkowałyby unieruchomieniem zakładu pracy bądź jego części. W roku 2022 do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Przemysłu nie wpłynęły żadne zgłoszenia dotyczące nielegalnego obrotu i udostępniania środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych oraz podejrzeń zatrucia takimi środkami.

W 2022 r. stan sanitarno – higieniczny zakładów produkcji i obrotu żywnością oraz zakładów żywienia zbiorowego powiatu przemyskiego nie odbiegał zasadniczo od stanu z ubiegłego roku.

Dzięki sukcesywnie wdrażanym przez przedsiębiorców systemom zapewnienia jakości od lat systematycznie poprawia się stan sanitarny zakładów produkcji i obrotu żywnością.

W wyniku prowadzenia szerokich działań mających na celu informowanie producentów produkcji pierwotnej o obowiązku rejestracji oraz wymaganiach higieniczno - sanitarnych podczas uprawy, zbioru i skupu owoców (ze szczególnym uwzględnieniem owoców miękkich), następuje ciągły wzrost liczby zarejestrowanych podmiotów prowadzących.

W 2022 r. kontynuowano sprawdzanie jakości wyżywienia w szpitalach, szkołach przedszkolach żłobkach stosując metodę teoretyczną.

Działania Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego miały charakter profilaktyczny, zmierzający do ochrony zdrowia ludzi przebywających w obszarze i sąsiedztwie planowanych przedsięwzięć inwestycyjnych. Kontrolowano przestrzeganie wymagań higienicznych i zdrowotnych w procesach planowania, projektowania i realizacji różnego rodzaju zamierzeń inwestycyjnych. Przy wydawaniu opinii dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko uwzględniano zachowanie bezpieczeństwa zdrowotnego i zachowanie właściwych warunków życia ludzi znajdujących się w ich sąsiedztwie.

Działania nadzоровe prowadzone były równoległe z działaniami charakterze oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia. Realizacja programów edukacyjnych i przedsięwzięć prozdrowotnych była możliwa dzięki współpracy Państwowej Inspekcji Sanitarnej z placówkami oświatowymi, władzami samorządowymi, zakładami opieki zdrowotnej oraz organizacjami pozarządowymi.

Nadrzędnym celem wszystkich prowadzonych przez Państwową Inspekcję Sanitarną działań prozdrowotnych i profilaktycznych jest poprawa zdrowia mieszkańców naszego powiatu. Realizacja przyjętych w 2022 głównych kierunków działania służyła zapewnieniu wysokiego bezpieczeństwa sanitarnego powiatu przemyskiego.

Informacje zawarte w niniejszym raporcie wskazują że bezpieczeństwo sanitarne ludności powiatu przemyskiego stoi na dobrym poziomie.